

Kallelse till kommunstyrelsen tisdag 16 juni 2020, kl. 8.15

Som ledamot i kommunstyrelsens kallas du till sammanträde. **Har du förhinder** ring 0670-164 55 i god tid, så sekreteraren hinner kalla din ersättare.

Sammanträdes plats

Sammanträdesrum Almen, kommunkontoret i Strömsund. **Möjlighet att delta på länk kommer finnas och rekommenderas. Information kommer senare om Skypeuppkoppling. Endast friska ledamöter får delta på plats**

Observera att gruppmöten utgår.

Utsändningsdag

Tisdag 9 juni.

Program

Kl. 8.15 Mötet öppnas

Kl. 8.30 Insamling av matavfall

Kl. 9.00 Fika

Kl. 9.30 Yttrande till Miljödepartementet från Strömsunds kommun över SOU 2019:67, Betänkande av utredning om hållbar terrängkörning.

Kl. 10.00 Informationspunkt - corona

Kl. 10.30 Sammanträde

Välkommen

Susanne Hansson, ordförande
Hans-Erik Jansson, sekreterare

Föredragningslista

1. **Kommunstyrelsens ordförande informerar**
2. **Insamling av matavfall**
AU § 92/2020
Bilaga sid. 1-43
3. **Yttrande till Miljödepartementet över SOU 2019:67 Betänkande av utredning om hållbar terrängkörning**
AU § 98/2020
Bilaga sid. 44-48
4. **Informationspunkt - Corona**
5. **Revidering av reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan**
AU § 97
Bilaga sid. 49-57
6. **Skrivelse om införande av enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer**
AU § 99
Bilaga sid. 58-60
7. **Tilläggsanslag 2020 näringsliv och utveckling**
AU § 100
Bilaga sid. 61-62
8. **Kommunledningsförvaltningen intern budgetjustering 2021**
AU § 101
Bilaga sid. 63
9. **Delegationsbeslut**
  - a) Arbetsutskottets delegationsbeslut § 92 till § 104
  - b) AVA-chef, Helen Löfgren-Larsson:
Ansökan om befrielse från grundavgift.

10. Delgivningar

- a) Redovisning från kommunledningsförvaltningen över kvarstående medel i kommunstyrelsens anslag för oförutsedda behov:

Budget 2020	300 000:-
Landsbygdsriksdagen 2020, KS § 27/2020	-10 000:-
Bris region nord, KS § 70/2020	-25 000:-
Kvarstår	265 000:-

- b) Redovisning från kommunledningsförvaltningen över kvarstående medel i kommunstyrelsens utvecklingspott:

Budget 2020	1 000 000:-
Bygdens intresseförening 2019, KS § 209/2019	-120 000:-
Stöldskyddsföreningen, KS § 62	-5 000:-
Etablering av snabbbladdstation, KS § 73	-65 000:-
Kvarstår	810 000:-

- c) Sveriges kommuner och regioner, förbundsavgift år 2021
- d) Sveriges kommuner och regioner, sammanträdesplan för 2021.
- e) Arbetsmiljöverket, tillsynsmeddelande Hjalmar Strömerskolan 2020/004155.
- f) Svensk kollektivtrafik, Differentierade skolstarter för att minska trängsel och smittspridning av Covid-19.
- g) Länsstyrelsen i Jämtlands län, sammanställning över vägar och gator i Jämtlands län.
- h) Länsstyrelsen i Jämtlands län, beslut om bildande av naturreservatet Siljeåsen, Strömsunds kommun.
- i) Region Jämtland Härjedalen, protokoll från regionens samverkansråd 1 juni 2020.
- j) Fjällsjö framtid, namninsamling avseende rivning av fastigheter i Backe och Hoting.
- k) Inlandskommunerna ekonomisk förening, protokoll från föreningsstämma 2020.
- l) Primärkommunala samverkansrådet, protokoll 4 maj 2020.
- m) Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, förtydligande kring kommunernas användning av statlig ersättning för arbetet med krisberedskap och civilt försvar med anledning av pandemihantering 2020.
- n) Migrationsverket, information om reviderad årsplanering.

Protokoll

Kommunstyrelsens arbetsutskott

2 juni 2020

Sammanträdesprotokoll kommunstyrelsens arbetsutskott 2 juni 2020

Sammanträdet plats och tid

Kommunkontoret i Strömsund, sammanträdesrum Almen, klockan 8.30 – 14.45

Beslutande

Susanne Hansson (S), ordförande

Göran Bergström (S) (via länk)

Gudrun Hansson (S) (via länk)

Simon Högberg (M) (via länk)

Kerstin Engkvist (C) tjänstgörande ersättare (via länk)

Justerare

Simon Högberg utses att justera protokollet, paragraf 92-104. Justeringen sker på kommunkontoret i Strömsund den 8 juni 2020.

Underskrifter

Susanne Hansson, ordförande

Hans-Erik Jansson, sekreterare

Simon Högberg, justerare

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat och kommunfullmäktige publicerar det på kommunens webbplats under perioden 8 juni 2020 till 30 juni 2020. Protokollet förvaras på kommunkansliet i Strömsund.

Övriga närvarande

Hans-Erik Jansson, sekreterare

Anneli Svensson, kommundirektör

Helen Löfgren Larsson, teknik- och serviceförvaltningen § 92

Karl Texmo, teknik- och serviceförvaltningen § 92

Annika Hallin, teknik- och serviceförvaltningen § 92

Richard Persson, teknik- och serviceförvaltningen § 92, § 93 och § 96

Karin Stierna, teknik- och serviceförvaltningen § 93

Tommy Antonsson, kommunledningsförvaltningen § 94

Anders Bergman, stabschef § 95 och § 98

Innehållsförteckning

§ 92 Insamling av matavfall	3
§ 93 Information om strategiska lokalfrågor	4
§ 94 Information om personalfrågor	5
§ 95 Information om corona	6
§ 96 Investeringsäskanden 2021	8
§ 97 Revidering av reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2020	9
§ 98 Yttrande till Miljödepartementet från Strömsunds kommun över SOU 2019:67, Betänkande av utredning om hållbar terrängkörning.	10
§ 99 Skrivelse om införande av enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer	11
§ 100 Tilläggsanslag budget 2020, näringsliv och utveckling	12
§ 101 Kommunledningsförvaltningen intern budgetjustering 2021	13
§ 102 Ansökan om stipendium ur Samstiftelse Hammerdal	14
§ 103 Sponsring av harhunds SM för drever i Gäddede	15
§ 104 Delgivningar	16

§ 92 Insamling av matavfall

Richard Persson, Helen Löfgren-Larsson, Karl Texmo och Annika Hallin, samtliga teknik- och serviceförvaltningen, informerar om insamling av matavfall.

Utifrån ett nytt regeringsbeslut ska alla kommuner åläggas att tillhandahålla ett system för separat insamling av matavfall. Utifrån detta måste Strömsunds kommun ta ett beslut om insamling ska göras i egen regi eller läggas ut på entreprenad.

Båda alternativ har för- och nackdelar men utifrån det som framkommit hittills förordar teknik- och serviceförvaltningen en insamling i egen regi.

Yrkande

Ordföranden föreslår arbetsutskottet besluta att ett ärende med underlag läggs fram till kommunstyrelsens kommande sammanträde.

Arbetsutskottets beslut

1. Arbetsutskottet tar del av informationen.
2. Ärende med underlag läggs fram till kommunstyrelsens sammanträde den 16 juni 2020.

Beslut skickas till

Teknik- och serviceförvaltningen

§ 93 Information om strategiska lokalfrågor

Richard Persson och Karin Stierna från teknik- och serviceförvaltningen informerar om aktuella lokalfrågor.

Försäljning av Solgården i Hoting

Den intressent som visat intresse för att förvärva Solgården har valt att avstå från att gå vidare med affären. Kommunen ser i nuläget inget behov av lokalerna för egen verksamhet.

Hammerdal 3:62

Under 1970-talet förvärvade Strömsunds kommun fastigheten Hammerdal 3:62. Ägaren till angränsande fastighet, Hammerdal 3:68, har under en längre tid arrenderat byggnader på 3:62. Ursprungligen har alla byggnader på 3:68 och 3:62 tillhört samma gård. Frågan har nu aktualiserats ifall delar av 3:62 går att stycka av och sälja den del av fastigheten som varit utarrenderad.

Yrkande

Ordförande föreslår att en ny utannonsering av Solgården ska genomföras.

Arbetsutskottets beslut

1. Arbetsutskottet tar del av informationen.
2. Teknik- och serviceförvaltningen får i uppdrag att göra en ny utannonsering av Solgården.

§ 94 Information om personalfrågor

Tommy Antonsson kommunledningsförvaltningen informerar om aktuella personalfrågor.

Löneöversyn

Årets löneöversyn är klar för en del av kommunens medarbetare. För anställda som är medlemmar i Akademikerförbundet, Ledarna, Vision och Kommunal blir avtalen klara under hösten 2020.

Årets utfall är hittills 2,68 procent men denna siffra kommer troligen att sjunka i takt med att övriga avtal blir klara.

De indikationer vi fått hittills pekar på att tidigast 1 oktober 2020 kommer årets förhandlingar att återupptas. Ett annat scenario kan vara att det blir en dubbel löneöversyn 2021. Viktigt är då att ha i åtanke att en retroaktiv utbetalning i sådana fall ska göras från 1 april 2020.

Övriga personalfrågor

Kommunal har lämnat in en begäran om åtgärder till Arbetsmiljöverket enligt 6 kap. 6 § Arbetsmiljölagen SFS (1977:1160). Begäran avsåg Brismarksgården och tillgången på skyddsutrustning. Arbetsmiljöverket avslog begäran med hänsyn till att Kommunal inte hade fört någon dialog med arbetsgivaren innan begäran lämnades in, samt att genomförd inventering visade att det fanns CE-märkt skyddsutrustning att tillgå på det aktuella boendet.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet tar del av informationen.

§ 95 Information om corona

Anders Bergman stabschef informerar om läget inom stab och krisledningsarbete relaterat till den pågående pandemin.

- Senaste rapporten visar att Region Jämtland Härjedalen nu har totalt 727 bekräftade fall av covid-19.
- Utvecklingen i regionen tyder på att vi kommer att få ett utdraget förlopp utan en tydlig topp.
- Smittspridningen i Strömsunds kommun är förhållandevis långsam.
- Vi har nu nått över tio konstaterade fall i Strömsunds kommun.
- Två förskolor i Hammerdal har varit stängda. På den ena fanns tre positiva fall av covid-19 bland personalen. En av förskolorna har därefter öppnats igen och då för barn vars vårdnadshavare har samhällsviktiga arbeten.
- Folkhälsomyndigheten står fast vid rekommendationerna till personer över 70 år.
- Granskning av särskilda boenden kommer att påbörjas av Inspektionen för vård och omsorg.
- För tillfället har vi ingen eller måttlig påverkan på kommunens verksamheter.
- Sjuklönekostnader för april har återbetalats från Skatteverket, totalt 2 miljoner kronor.
- Det är troligt att vi kommer att se så kallade klusterutbrott av covid-19 på exempelvis enstaka arbetsplatser.
- Tillgången på skyddsutrustning är stabil.
- Personalbortfallet är för närvarande lågt.

Nya åtgärder

- Underhållning från kulturskolan via Youtube till äldreboenden.
- Torghandeln har öppnats upp. Kravet är att handlaren ska kunna följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
- Utbildning av extrapersonal som anmält intresse för att arbeta under pandemin.

§ 95 fortsättning

Pågående aktiviteter

- Ta fram vilka indikatorer som signalerar när vi ska öppna upp olika verksamheter, exempelvis gym, Teknikhuset med mera.
- Stabsorganisationens ambitionsnivå under sommaren ses över.
- Turistinformation med uppsökande verksamhet.
- Utifrån en lagrådsremiss kommer 1 juli 2020 beslut om att stänga exempelvis restauranger att överföras till kommunerna från smittskyddsläkare.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet tar del av informationen.

§ 96 Investeringsäskanden 2021

Richard Persson, teknik- och serviceförvaltningen (TSF), informerar om investeringsäskanden inför 2021.

Respektive förvaltning har lämnat in sina investeringsäskanden samt prioriterat behoven inbördes.

Den tänkta totalramen för investeringar 2021 är 25 miljoner kronor. Efter redan beslutade investeringar finns 7,96 miljoner kronor kvar att fördela. Behovet utifrån förvaltningarnas högst prioriterade objekt är cirka 18 miljoner kronor.

Planering av fortsatt arbete med förslag till investeringsplan sker i koncernledningsgruppen den 3 juni 2020. Upprättat förslag lämnas till kommunstyrelsen arbetsutskott i den 11 augusti 2020.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet tar del av redovisningen.

Diarienummer: 2020.207

§ 97 Revidering av reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2020

Reglementet för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan har på grund av ändrade förutsättningar behov av revidering. Främst gäller detta utifrån att Åre kommun av sagt sig medlemskap samt att man har ett behov av att kunna genomföra möten digitalt.

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse

Protokoll från Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan

Förslag till reglemente

Yrkande

Ordföranden föreslår att arbetsutskottet godkänner reviderat reglemente.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktiges beslut.

Reviderat reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2020 godkänns.

Diarienummer: 2020.211

§ 98 Yttrande till Miljödepartementet från Strömsunds kommun över SOU 2019:67, Betänkande av utredning om hållbar terrängkörning.

Anders Bergman, chef för miljö- och byggavdelningen har upprättat ett yttrande till Miljödepartementets utredning om hållbar terrängkörning.

Utredningen har initierats utifrån att nuvarande lagstiftning bedöms otydlig och svårtolkad. Användning och körmonster för terrängfordon har förändrats över tid, dessa har gått ifrån att vara mestadels för arbets- och transportändamål till att vara mer inriktat mot nöjesåkning. Idag finns sex gånger så många snöskotrar som på 1980 talet.

Den största förändringen i remissförslaget innebär att allmänna skoterleder ska inrättas. Ansvaret för dessa faller på kommunerna. Även tillsynen för överträdelser föreslås falla på kommunerna.

Finansieringen föreslås ske genom en skatt på snöskotrar på ca 180 kronor per år samt ett statligt "skoterkort" för 300 kronor per person och år. Intäkterna för dessa förutspås bli 50 respektive 90 miljoner kronor vardera.

Från ovanstående medel ska då kommunerna kunna söka bidrag för upprättande och underhåll av leder samt till de så kallade naturvårdsvakter som ska sköta tillsyn av överträdelser.

Underlag till beslut

Yttrande

Yrkande

Ordföranden föreslår att yttrandet ska kompletteras med mer specifik information rörande Strömsunds kommun.

Arbetsutskottets beslut

Miljö- och byggavdelningen får i uppdrag att komplettera yttrandet med mer kommunspecifik information till kommunstyrelsens sammanträde den 16 juni 2020.

Beslut skickas till

Miljö- och byggavdelningen

Diarienummer 2019.214

§ 99 Skrivelse om införande av enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer

Ströms konstklubb har lämnat in ett medborgarförslag om att införa enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer i Strömsunds kommun.

Möjlighet att lämna in medborgarförslag är enligt kommunallagen, SFS(2017:725), enbart öppen för enskilda medborgare och inte föreningar. Utifrån detta betraktas det inlämnade förslaget som en skrivelse.

Enprocentsregeln är en finansieringsmodell för konstnärlig gestaltning i offentliga miljöer som tillämpats i Sverige sedan 1937. Den innebär att en procent av investeringsbudgeten för ny-, om- och tillbyggnad av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer avsätts till konstnärlig gestaltning.

Konstnärlig utsmyckning är en viktig del i en attraktiv kommun, tyvärr så står kommunen i en svår ekonomisk situation som gör det svårt att avsätta en viss procent till den konstnärliga utsmyckningen. Kommunens hyresbostäder finansieras via hyresintäkter vilket kommer att innebära högre hyror för hyresgästerna.

Då detta är en viktig fråga föreslås att kommunen tar fram en riktlinje för den konstnärliga gestaltningen i kommunen där man vid ny-, om- och tillbyggnad av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer avsätter medel till konstnärlig gestaltning, men inte anger en exakt summa eller procentsats.

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse

Skrivelse från Ströms konstklubb

Yrkande

Ordförande föreslår att arbetsutskottet beslutar ge kommundirektören i uppdrag att ta fram riktlinjer för den konstnärliga gestaltningen i kommunen.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Fullmäktiges beslut

Kommundirektören får i uppdrag att ta fram riktlinjer för den konstnärliga gestaltningen i kommunen.

Diarienummer 2020.223

§ 100 Tilläggsanslag budget 2020, näringsliv och utveckling

Utifrån att Strömsunds utvecklingsbolag AB (SUAB) är under avveckling, har ett behov uppstått att justera kommunstyrelsens tidigare driftsbidrag till bolaget. Detta uppgår till totalt 4 066 000 kronor per år.

Personal och löpande verksamhet har övergått till framtids- och utvecklingsförvaltningen, FUF, nya enhet näringsliv och utveckling per 1 februari 2020.

Förslag till beslut är att kommunstyrelsen styr om sitt driftsbidrag under ändamål näringsliv till att finansiera ordinarie drift i SUAB under januari 2020 och kostnader i samband med bolagets avvecklingsprocess, samt överför medel internt till FUFs enhet näringsliv och utveckling. Resterande medel får kvarstå under kommunstyrelsen under 2020.

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse

Yrkande

Ordföranden föreslår att arbetsutskottet beslutar enligt upprättat förslag.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsens utbetalning av driftsbidrag till Strömsunds utvecklingsbolag AB för avvecklingsåret 2020 bestäms till 500 000 kronor.
2. Kommunstyrelsen beviljar 3 016 000 kronor i tilläggsanslag för budget 2020 till framtids- och utvecklingsförvaltningen, näringsliv och utveckling, avseende 11 månader 2020.
3. Medel anvisas från kommunstyrelsens budget ändamål 350.
4. Resterande 550 000 kronor kvarstår under kommunstyrelsen budget ändamål 350.
5. Efter att likvidationen av Strömsunds utvecklingsbolag AB är slutförd får kommunstyrelsen besluta om fördelning av avvecklingslikviden och rambeslut för budgetår 2021 för framtids- och utvecklingsförvaltningens enhet näringsliv och utveckling.

Diarienummer 2020.224

§ 101 Kommunledningsförvaltningen intern budgetjustering 2021

Det finns ett behov av att budgetjustera en mängd olika interndebiteringar från kommunledningsförvaltningen (KLF), till övriga verksamheter från och med budget 2021.

Exempel på kostnader som KLF har interndebiterat ut under många år är vissa systemkostnader inom lön, HR och ekonomi, informatör, andel av tjänst.

Efter denna interna budgetjustering bär KLF ansvaret för dessa kostnader framåt. Internjusteringen bidrar till att minska administrationen. Förvaltningscheferna har bekräftat föreslagen budgetjustering.

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse

Yrkande

Ordföranden föreslår att arbetsutskottet beslutar enligt upprättat förslag.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktiges beslut.

Upprättat förslag med intern budgetjustering från kommunledningsförvaltningen till kommunens övriga verksamheter godkänns. Bilaga.

Diarienummer 2019.200

§ 102 Ansökan om stipendium ur Samstiftelse Hammerdal

Ansökan har inkommit från Rebecka Rickardsson om stipendium ur Samstiftelse-Hammerdal.

Medel från fonden ska gå till välgörande ändamål i Hammerdals och Gåxsjö socknar.

Hittills under året är detta den enda ansökan ur denna fond som inkommit.

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse

Yrkande

Ordföranden föreslår arbetsutskottet besluta enligt upprättat förslag.

Arbetsutskottets beslut

3 000 kronor delas ut från Samstiftelsen Hammerdal till Rebecka Rickardsson.

Diarienummer 2020.192

§ 103 Sponsring av harhunds SM för drever i Gäddede

Jämtlands läns dreverklubb har genom Erik Wassdahl inkommit med ett erbjudande om att köpa en provruta vid kommande harhunds SM för drever i Gäddede.

Priset för den aktuella rutan är satt till 5 000 kronor. Föreningen är dock öppen för en diskussion kring den aktuella prisnivån.

Som motprestation erbjuder föreningen exponering av kommunens logotype i samband med att evenemanget omnämns.

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse med bilagor

Yrkande

Ordföranden föreslår arbetsutskottet beslutar enligt upprättat förslag.

Arbetsutskottets beslut

1. Strömsunds kommun köper en provruta för 5 000 kronor.
2. Medel anvisas ut kontot för marknadsföring 2020.

§ 104 Delgivningar

1. Folkhälsomyndigheten – Vaccinationsprogram mot HPV till alla barn i årskurs fem.
2. Regeringskansliet, infrastrukturdepartementet – Trafikverkets hastighetsanpassningar, svar på skrivelse från regionen.
3. Länsstyrelsen Jämtlands län – Överenskommelse avseende signalchefsansvar.
4. Jämtlands läns räddningsförbund – delårsredovisning januari till april 2020.
5. Arbetsmiljöverket – Begäran om komplettering 2019/038796.
6. Delegationen mot segregation – Ansökan för statsbidrag för att minska och motverka segregation.
7. Inlandsbanan – Årsredovisning med hållbarhetsarbete 2019.
8. Cirkulär från Sveriges Kommuner och Regioner:

Cirkulär 20.25 - Överenskommelse om satsning på kompetensförsörjning till äldreomsorgen.

Arbetsutskottets beslut

Delgivningarna läggs till handlingarna.

Bilagor

Kommunstyrelsen 16 juni 2020

Diarienummer 2020.196

Insamling av matavfall

Sammanfattning

AVA-enheten har fått i uppdrag att komma in med ett ärende om insamling av hushållsavfallet ska fortsätta i egen regi eller genom en upphandlad entreprenad när insamling av matavfall är införd.

Efter att vi gått igenom flera rapporter från Avfall Sverige och ställt för- och nackdelar mot varandra har vi kommit fram till att det bästa alternativet för Strömsunds kommun är att fortsätta med insamling i egen regi även när vi börjar samla in matavfall.

Förslag till beslut

Teknik- och serviceförvaltningen fortsätter med insamling av hushållsavfall i egen regi även när insamling av matavfall är genomförd.

Ansvarig förvaltning och tjänsteperson

Teknik- och serviceförvaltningen, Helen Löfgren-Larsson, chef AVA-enheten.

Bilagor

Bilaga 1: Rapport 2019:24 från Avfall Sverige - Avfallsinsamling – Upphandling eller egen regi?

Bilaga 2: Sammanställning av rapport 2019:24 - för- och nackdelar med de två alternativen.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har beslutat att alla kommuner ska tillhandahålla ett system för att samla in matavfall separat från och med 1 januari 2021. Strömsunds kommun kommer att söka dispens till att börja med eftersom vår planering är att komma igång med insamling tidigast hösten 2021. Många frågor ska besvaras innan insamlingen kan komma igång.

I samband med att vi påbörjat arbetet med att planera för insamling av matavfall har frågan om vi ska fortsätta insamling i egen regi eller upphandla entreprenad kommit upp. AVA-enheten har gjort en enklare utredning kring frågan genom att läsa rapporter från Avfall Sverige (bilaga 1) och en rapport från Vatten och Avfall i Malung-Sälen AB.

Idag samlas hushållsavfallet in av Teknik- och serviceförvaltningens transportavdelning på uppdrag av AVA-enheten. Att vi har insamlingen i egen regi innebär att vi endast har erfarenhet av detta och kan inte jämföra med insamling av entreprenör. Därför har vi tagit del av de olika rapporterna för att få till oss andras erfarenheter i frågan.

Från Rapport 2019:24 från Avfall Sverige - Avfallsinsamling – Upphandling eller egen regi? och Rapport 2017-11-10 från Vatten och Avfall i Malung-Sälen AB – Utredning insamling av hushållsavfall i egen regi har vi valt ut dessa erfarenheter:

Några fördelar med insamling i egen regi

- Högre kvalitet på insamling (exempelvis bemötande, noteringar avvikelser) och närhet till kund.
- Flexibilitet – med insamling i egen regi finns större möjlighet att påverka insamlingen och genomföra förändringar till följd av lagkrav, kommunala mål, önskemål från kunder, nya körrutter och andra förbättringar.
- Kontroll – Insamling i egen regi ger bättre kontroll över statistik och ekonomi. Insyn i personalens arbetsmiljö. Styr över helheten från hämtning hos kund till behandlingsanläggning.
- Enklare – Överprövning vid upphandling och tvister kring avtal undviks. Inga mellansteg med egen regi.

Några nackdelar med insamling i egen regi

- Kompetens och resurser – kompetens och resursförsörjning är den mest kritiska orsaken till att kommuner upphandlar insamlingen.
- Högre fasta kostnader för såväl fordon som personal (detta ingår i priset vid upphandling).
- Kan kräva hårt arbete vid uppstart i egen regi – här har ju vi redan erfarenheten av insamling i egen regi.
- Personalhantering – Finns vikarier att tillgå?

Några fördelar med insamling på entreprenad

- Effektivare – upphandling av entreprenör är effektivare, kräver mindre interna resurser för kommunen.
- Kompetens och resurser – Genom upphandling av entreprenör får kommunen tillgång till kompetens inom transportbranschen.
- Kostnader tydligare och stabilare – Vid insamling med entreprenör är det enklare att ta fram en budget för avtalstiden som man kan beräkna avfallstaxan utifrån.

Några nackdelar med insamling på entreprenad

- Upphandling och krav – Ställer höga krav på upphandlingskompetens. Omständlig, tidskrävande och generellt besvärlig process. Utmaning att utforma krav som är heltäckande och uppföljningsbara. Många gånger överklagas upphandlingarna.
- Uppföljning av avtal – Tidskrävande att följa upp avtal, kräver kompetens.
- Förändringar under avtalstiden – Svårt att ta fram upphandlingsunderlag som kan hantera snabba förändringar.
- Prispress – Få anbud i glesbygdskommuner, leder till begränsad konkurrens och i vissa fall dyra avtal.
- Störningar vid entreprenadbyten – Störningar i samband med byte av entreprenör kan vara omfattande och långvariga, i synnerhet där lokalkännedom är extra viktig. Dessa störningar gör att renhållningen får lägga ner mycket tid på att följa upp arbetet.

Vid sammanvägning av de framtagna för- och nackdelarna talar det mesta för att vi ska fortsätta med insamling i egen regi även sedan vi infört insamling av matavfall. När det gäller kostnadsbilden så visar de rapporter vi tittat på att det oftast är något billigare att utföra insamlingen i egen regi. Rapporterna visar även att många kommuner väljer att gå över till insamling i egen regi.

Diarienummer 2020.196

Insamling av rest- och matavfall i egen regi eller entreprenad

Sammanfattning

AVA-enheten har fått i uppdrag att komma in med ett ärende om insamling av rest- och matavfall ska utföras i egen regi eller genom en upphandlad entreprenad när insamling av matavfall är införd.

Efter att vi gått igenom en rapport från Avfall Sverige och en rapport från Vatten och Avfall i Malung –Sälen AB (bilaga 1 och 3), ställt för- och nackdelar mot varandra har vi kommit fram till att det bästa alternativet för Strömsunds kommun är att fortsätta med insamling i egen regi även när vi börjar samla in matavfall.

Förslag till beslut

Teknik- och serviceförvaltningen fortsätter med insamling i egen regi när insamling av matavfall är genomförd.

Ansvarig förvaltning och tjänsteperson

Teknik- och serviceförvaltningen, Helen Löfgren-Larsson, chef AVA-enheten.

Bilagor

Bilaga 1: Rapport 2019:24 från Avfall Sverige - Avfallsinsamling – Upphandling eller egen regi?

Bilaga 2: Sammanställning av rapport 2019:24 - för- och nackdelar med de två alternativen.

Bilaga 3: Rapport 2017-11-10 från Vatten och Avfall i Malung-Sälen AB – Utredning insamling av hushållsavfall i egen regi.

Bilaga 4: Sammanställning av Rapport 2017-11-10 från Vatten och Avfall i Malung-Sälen AB – för- och nackdelar med de två alternativen.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har beslutat att alla kommuner ska tillhandahålla ett system för att samla in matavfall separat från och med 1 januari 2021. Strömsunds kommun kommer att söka dispens till att börja med eftersom vår planering är att komma igång med insamling tidigast hösten 2021. Många frågor ska besvaras innan insamlingen kan komma igång.

I samband med att vi påbörjat arbetet med att planera för insamling av matavfall har frågan om vi ska fortsätta insamling i egen regi eller upphandla entreprenad kommit upp. AVA-enheten har gjort en enklare utredning kring frågan genom att läsa en rapport från Avfall Sverige och en rapport från Vatten och Avfall i Malung-Sälen AB (bilaga 1 och 3).

Idag samlas restavfallet in av Teknik- och serviceförvaltningens transportavdelning på uppdrag av AVA-enheten. Att vi har insamlingen i egen regi innebär att vi endast har erfarenhet av detta och kan inte jämföra med insamling av entreprenör. Därför har vi tagit del av de olika rapporterna för att få till oss andras erfarenheter i frågan.

Från Rapport 2019:24 från Avfall Sverige - Avfallsinsamling – Upphandling eller egen regi? och Rapport 2017-11-10 från Vatten och Avfall i Malung-Sälen AB – Utredning insamling av hushållsavfall i egen regi, har vi valt ut dessa erfarenheter:

Några fördelar med insamling i egen regi

- Högre kvalitet på insamling (exempelvis bemötande, noteringar avvikelser) och närhet till kund.
- Flexibilitet – med insamling i egen regi finns större möjlighet att påverka insamlingen och genomföra förändringar till följd av lagkrav, kommunala mål, önskemål från kunder, nya körrutter och andra förbättringar.
- Kontroll – Insamling i egen regi ger bättre kontroll över statistik och ekonomi. Insyn i personalens arbetsmiljö. Styr över helheten från hämtning hos kund till behandlingsanläggning.
- Enklare – Överprövning vid upphandling och tvister kring avtal undviks. Inga mellansteg med egen regi.

Några nackdelar med insamling i egen regi

- Kompetens och resurser – kompetens och resursförsörjning är den mest kritiska orsaken till att kommuner upphandlar insamlingen.
- Högre fasta kostnader för såväl fordon som personal (detta ingår i priset vid upphandling).

- Kan kräva hårt arbete vid uppstart i egen regi – här har ju vi redan erfarenheten av insamling i egen regi.
- Personalhantering – Finns vikarier att tillgå?

Några fördelar med insamling på entreprenad

- Effektivare – upphandling av entreprenör är effektivare, kräver mindre interna resurser för kommunen.
- Kompetens och resurser – Genom upphandling av entreprenör får kommunen tillgång till kompetens inom transportbranschen.
- Kostnader tydligare och stabilare – Vid insamling med entreprenör är det enklare att ta fram en budget för avtalstiden som man kan beräkna avfallstaxan utifrån.

Några nackdelar med insamling på entreprenad

- Upphandling och krav – Ställer höga krav på upphandlingskompetens. Omständlig, tidskrävande och generellt besvärlig process. Utmaning att utforma krav som är heltäckande och uppföljningsbara. Många gånger överklagas upphandlingarna.
- Uppföljning av avtal – Tidskrävande att följa upp avtal, kräver kompetens.
- Förändringar under avtalstiden – Svårt att ta fram upphandlingsunderlag som kan hantera snabba förändringar.
- Prispress – Få anbud i glesbygdskommuner, leder till begränsad konkurrens och i vissa fall dyra avtal.
- Störningar vid entreprenadbyten – Störningar i samband med byte av entreprenör kan vara omfattande och långvariga, i synnerhet där lokalkännedom är extra viktig. Dessa störningar gör att renhållningen får lägga ner mycket tid på att följa upp arbetet.

Vid sammanvägning av de framtagna för- och nackdelarna talar det mesta för att vi ska fortsätta med insamling i egen regi även sedan vi infört insamling av matavfall. När det gäller kostnadsbilden så visar de rapporter vi tittat på att det oftast är något billigare att utföra insamlingen i egen regi. Rapporterna visar även att många kommuner väljer att gå över till insamling i egen regi.

Rapport 2019:24

Avfall Sveriges Utvecklingssatsning
ISSN 1103-4092

AVFALLSINSAMLING

Upphandling eller egen regi?

AVFALL SVERIGE

Förord

Att upphandla eller inte – det är frågan!

Avfall Sverige har på senare tid uppmärksammat att flera kommuner har valt bort upphandling och istället övergått till att samla in hushållsavfallet i egen regi. Vi ser liknande fenomen i våra grannländer. Orsakerna är säkert flera, det kan vara struliga entreprenader, få eller inga anbudsgivare samt bristande flexibilitet och kontroll.

Avfall Sverige har, med hjälp av konsultbolaget Ramboll, undersökt vilka drivkrafter och motiv det finns för kommunerna att gå över till insamling i egen regi samt om det är en pågående trend. Undersökningen gjordes via enkät och intervjuer med avfallsansvariga i Sveriges kommuner. Även de externa utförarna, entreprenörerna, har intervjuats för att få deras bild av utvecklingen och möjliga åtgärder.

Resultatet ger också värdefullt underlag för vilken typ av vägledning och stöd, till exempel guider och utbildning, kommunerna behöver framöver.

Rapporten har författats av Frida Petersson, David Althoff Palm och Madelene Schöld, alla vid Ramboll Sverige AB. Projektet har finansierats genom Avfall Sveriges Utvecklingssatsning.

Avfall Sverige vill tacka alla som besvarat enkäten och deltagit i intervjuerna!

Malmö i oktober 2019

Maria Sigroth
Ordförande Avfall Sveriges
Utvecklingskommitté

Tony Clark
VD Avfall Sverige

Sammanfattning

Det är kommunernas ansvar att samla in och omhänderta allt hushållsavfall som uppkommer i kommunen. Kommunen kan sköta insamlingen antingen i egen regi eller genom upphandling av en extern aktör (entreprenör). Hur kommunerna väljer att utföra insamlingen har varierat genom åren. Det finns på senare tid en trend att fler kommuner väljer eller överväger att övergå till att utföra insamling i egen regi.

I detta projekt kartläggs möjligheterna och utmaningarna med respektive typ av insamlingsutförande. Det ska ge en tydligare bild av vilka motiv och drivkrafter (faktorer) som ligger bakom att trenden har varierat mellan egen regi och upphandling av entreprenör genom åren.

Avfallsansvariga i svenska kommuner fick dela med sig av sina erfarenheter och synpunkter genom en digital enkät. Dessutom genomfördes mer djupgående intervjuer med utvalda representanter från kommuner och bolag som utför insamling.

Enkätsvaren visar en tydlig trend mot att allt fler kommuner utför avfallsinsamlingen i egen regi, samt att andelen med insamling i egen regi troligen kommer att öka även framgent. Exempelvis överväger ungefär var femte kommun, som idag upphandlar entreprenör, att övergå till egen regi.

Utmaningen med att upphandla kvalitet och flexibilitet har identifierats som den mest kritiska och övergripande orsaken till att kommuner idag utför avfallsinsamlingen helt eller delvis i egen regi. Detta leder till prispressade entreprenörer som inte kan leverera kvalitet och flexibilitet i nivå med vad beställaren anser sig ha efterfrågat i upphandlingen.

Avfallsinsamlingen har blivit allt mer avancerad och komplex, vilket är utmanande då det bland annat ställer krav på en hög upphandlingskompe-

tens hos beställare men det kräver även kompetens och resurser för att kunna följa upp avtalet och kvalitetssäkra insamlingen. Vite och bonus i avtalet kan vara en möjlighet för att uppnå hög kvalitet vid upphandling av entreprenör.

Att kommuner upplever att avfallsinsamling i egen regi ger bättre kontroll över insamlingen, bedöms också vara en kritisk faktor, då kvalitén på insamlingen upplevs bli högre med kontrollen. Det finns några olika metoder som kommuner, som upphandlar entreprenör, använder sig av för att få mer kontroll och inblick i insamlingen. Det handlar exempelvis om att ha kundtjänsten i egen regi, datasystem för uppföljning och viten i avtalet.

Utmaningen med att internt ha den kompetens och de resurser som krävs vid egen regi, är den mest kritiska orsaken till att kommuner upphandlar entreprenör för avfallsinsamlingen. Tillsammans med den kritiska faktorn tradition, att alltid eller under en lång tid ha upphandlat entreprenör för insamlingen, upplevs en övergång till egen regi troligen som ett väldigt stort steg.

Vissa faktorer har uppmärksammats i projektet men har inte bedömts vara kritiska ur en objektiv synvinkel. Exempel på sådana mindre betydande faktorer är trygghet för anställda och lägre kostnader.

Typen av insamlingsutförande föregås alltid av ett politiskt beslut. Om det politiska beslutet grundar sig i de argument och kritiska faktorer som tjänstemän framhåller, är politiskt beslut en svag faktor. Dock kan det politiska beslutet även grunda sig i ideologi, utan beaktande av de framhållna argumenten. I dessa fall kan politiska beslut vara en extremt kritisk faktor, som får andra kritiska faktorer att inte beaktas.

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Syfte.....	3
1.3 Metod	4
2. Resultat enkät.....	5
2.1 Insamling egen regi	6
2.1.1 Överväger att upphandla entreprenör.....	8
2.2 Insamling upphandlad entreprenör	8
2.2.1 Överväger egen regi	10
2.3 Insamling både egen regi och upphandlad entreprenör.....	11
2.3.1 Överväger egen regi	12
2.4 Kundtjänst	12
3. Analys – kritiska faktorer	14
3.1 Politiskt beslut	15
3.2 Upphandlingsprocessen	15
3.2.1 Utmaningar	15
3.2.2 Möjligheter.....	16
3.3 Kvalité och service	17
3.4 Flexibilitet	18
3.5 Kontroll	18
3.6 Kostnader.....	19
3.7 Tradition	20
3.8 Trygghet för de anställda.....	20
4. Slutsatser.....	21
4.1 Tydlig trend mot egen regi.....	22
4.2 Kritiska faktorer.....	22
4.3 Referenser	23
Bilaga 1	26

1

Inledning

1.1 BAKGRUND

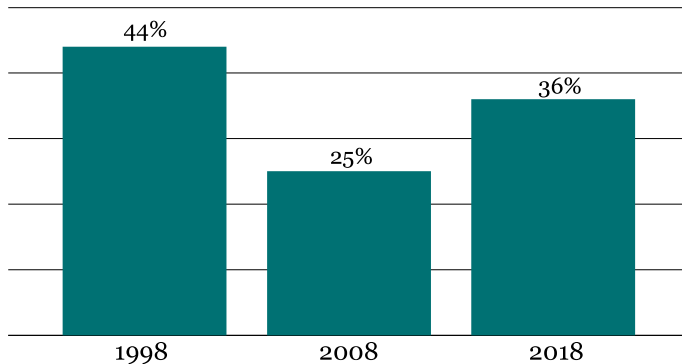
Det kommunala ansvaret för avfall innebär bland annat att kommunen ansvarar för insamling och omhändertagande av allt hushållsavfall som uppkommer i kommunen. Hushållsavfall är avfall som uppkommer i hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet, som till exempel restauranger, butiker och kontor.

Kommunen kan utföra det kommunala ansvaret på egen hand, i egen regi, genom att exempelvis själv anställa personal och införskaffa renhållningsfordon för insamlingen. Även tilldelning till eget eller delägt kommunalt bolag är möjligt. Kommunen kan även välja att anlita en extern aktör

för att utföra avfallsinsamlingen, så länge det inte är väsentligt dyrare än utförande i egen regi¹. Den externa aktören, entreprenören, ska upphandlas enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Hur kommunerna väljer att utföra det kommunala insamlingsansvaret har varierat genom åren. Efter flera år av att större delen av Sveriges kommuner har valt att genomföra insamlingen genom upphandling av entreprenör, är nu trenden att fler och fler kommuner väljer eller överväger att övergå till att utföra insamling i egen regi. Idag utförs insamlingen i egen regi av cirka var tredje kommun². För 10 år sedan var det var fjärde kommun som utförde insamlingen i egen regi, och för 20 år sedan var det nästan varannan kommun, se Figur 1.

Figur 1. Andel kommuner med avfallsinsamling i egen regi under de senaste 20 åren.

1.2 SYFTE

Detta projekt syftar till att undersöka varför kommuner utför insamlingen av hushållsavfall i egen regi respektive genom upphandling av entreprenör. Genom att kartlägga de möjligheter och utmaningar som kommunerna får med respektive typ av insamlingsutförande, ska projektet ge en tydligare bild av vilka motiv och drivkrafter (faktorer) som ligger bakom att trenden varierar mellan egen regi och upp-

handling av entreprenör genom åren. Inom projektet undersöktes även hur externa utförare av insamling av hushållsavfall ser på faktorer som påverkar att trenden återigen går mot ökad andel egen regi.

Resultatet av projektet blir ett underlag för Avfall Sverige i valet av exempelvis vilka guider, vägledningar och utbildningar som framöver kan vara till hjälp för deras medlemmar. Det blir även ett underlag för dialog med entreprenörssidan, för att bättre kunna hantera problematik kopplat till entreprenaderna.

¹ Miljöbalken 27 kap 5§

² Avfall Web, Jenny Westin 2019

1.3 METOD

Kommunernas erfarenheter och synpunkter på utförande av insamling av hushållsavfall i egen regi eller upphandling av entreprenör, kartlades genom en digital enkät och 17 stycken semistrukturerade intervjuer³. Den digitala enkäten skickades till 220 kommuner, kommunala avfallsbolag eller motsvarande, utifrån kontaktuppgifter från Avfall Sverige. Svarsfrekvens på enkäten var 64 procent.

De externa utförarnas erfarenheter och synpunkter samlades in genom 5 intervjuer.

Utformning av frågor till enkät och intervju, samt valet av vilka som skulle intervjuas gjordes i samråd med Avfall Sverige. För att få in ett så representativt underlag som möjligt valdes kommuner av varierande storlek och geografisk fördelning över hela Sverige, samt fem utförare med verksamhet både lokalt och över hela Sverige.

Projektet har avgränsats mot insamlingen av mat- och restavfall från hushåll, samt jämförligt mat- och restavfall från verksamheter.

Benämningar i rapporten

Avfallslämnare	Den som göra sig av med sådant hushållsavfall som detta projekt är avgränsat mot. Kallas i vissa kommuner för kund eller abonnent.
Entreprenör	Extern utförare av tjänster inom avfallsinsamling. Formell definition är privat utförare.
Kommun	Den part som ansvarar för avfallsinsamlingen, så som kommun, kommunalt bolag, förbund eller gemensam nämnd.

³ Med semistrukturerade intervjuer menas att frågorna var fördefinierade, men med utrymme för att styra intervjun utifrån de specifika förutsättningarna.

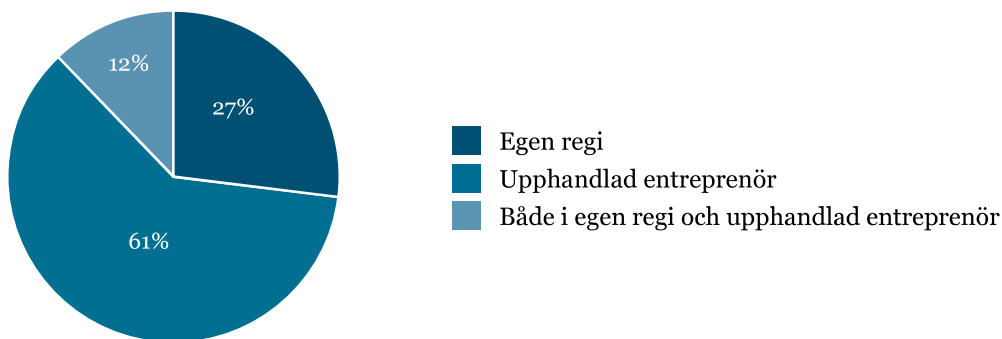
Resultat enkät

Nedan presenteras resultatet från den genomförda enkäten. Resultatet presenteras uppdelat utifrån typ av insamlingsutförande; egen regi, upphandlad entreprenör och både egen regi och entreprenör. Huruvida kundtjänsten utförs i egen regi eller inte, samt bakomliggande orsaker, presenteras i ett eget avsnitt.

2.1 INSAMLING EGEN REGI

Av de som besvarade enkäten uppgav cirka en fjärdedel att de i dagsläget utför insamling av mat- och restavfall i egen regi, se Figur 2. I Sverige som helhet, är andelen något högre, 33 procent utför insamlingen helt i egen regi⁴.

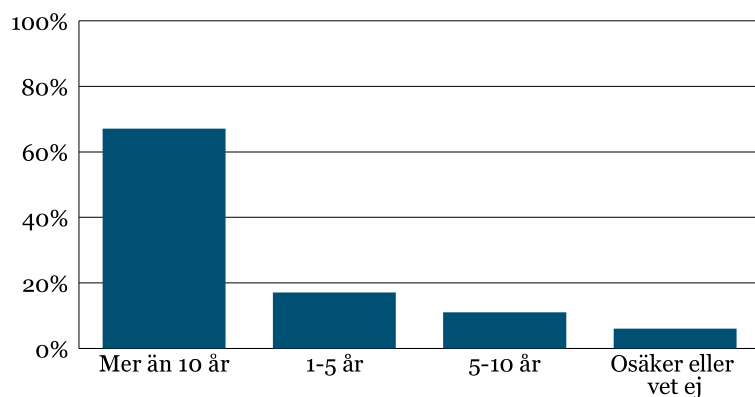
Figur 2. Fördelningen per typ av insamlingsutförande, av de som besvarade enkäten.

Cirka två tredjedelar av de som utför insamlingen i egen regi, har gjort det i mer än 10 år, se Figur 3. Cirka en tredjedel har övergått till egen regi under de senaste 10 åren, varav lite mer än hälften har gjort denna övergång under de senaste 5 åren.

⁴ Avfall Sverige (2019), Svensk Avfallshantering 2018

Figur 3. Hur lång tid som insamlingen har utförts i egen regi.

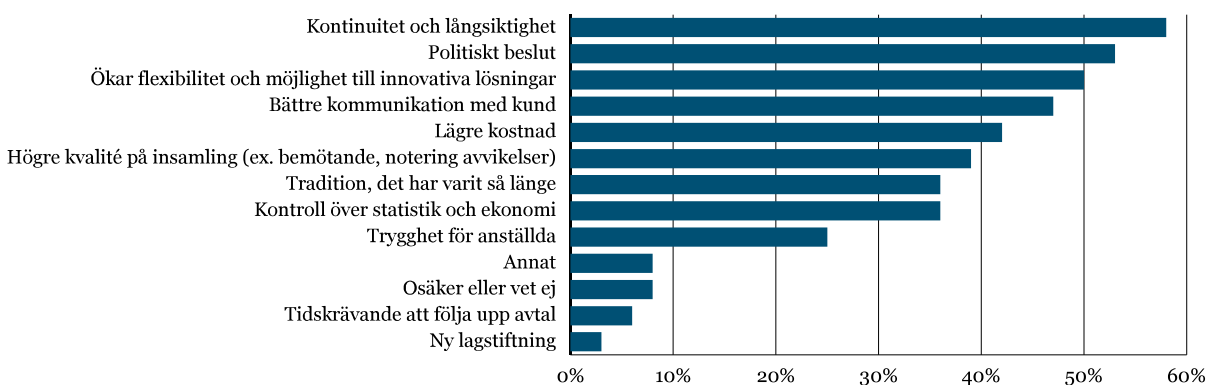

De fem vanligaste orsakerna till att insamlingen idag utförs i egen regi uppgavs i enkäten vara enligt nedanstående lista, med inbördes ordning. I Figur 4 redovisas fördelningen av de inkomna svaren.

1. Kontinuitet och långsiktighet
2. Politiskt beslut
3. Ökad flexibilitet och möjlighet till innovativa lösningar
4. Bättre kommunikation med kund
5. Lägre kostnad

Figur 4. Orsaker till att insamling utförs i egen regi.

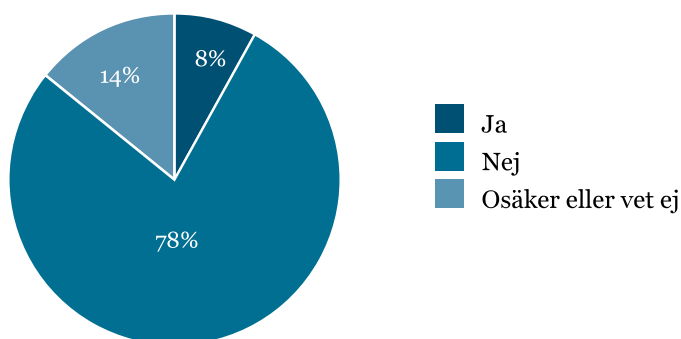
Flera alternativ kunde väljas.

2.1.1 Överväger att upphandla entreprenör

Cirka en tiondel av de som utför insamlingen i egen regi uppger sig överväga att istället upphandla entreprenör för insamlingen, se Figur 5. Orsakerna till att detta övervägs är framförallt kopplat till kostnader, exempelvis höga fasta kostnader för såväl fordon som personal, samt kapitalkostnader för exempelvis renhållningsfordon.

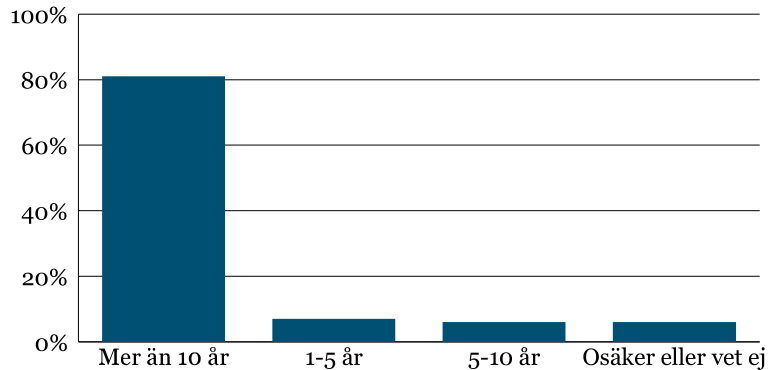
Figur 5. Andel som överväger att istället upphandla entreprenör för insamlingen.

2.2 INSAMLING UPPHANDLAD ENTREPRENÖR

Av de som besvarade enkäten uppgav cirka 60 procent att de i dagsläget upphandlar entreprenör (inkluderat s.k. direkttilldelning) för insamling av mat- och restavfall, se Figur 2. Åtta av tio har använt denna typ av samlingsutförande i mer än 10 år, se Figur 6.

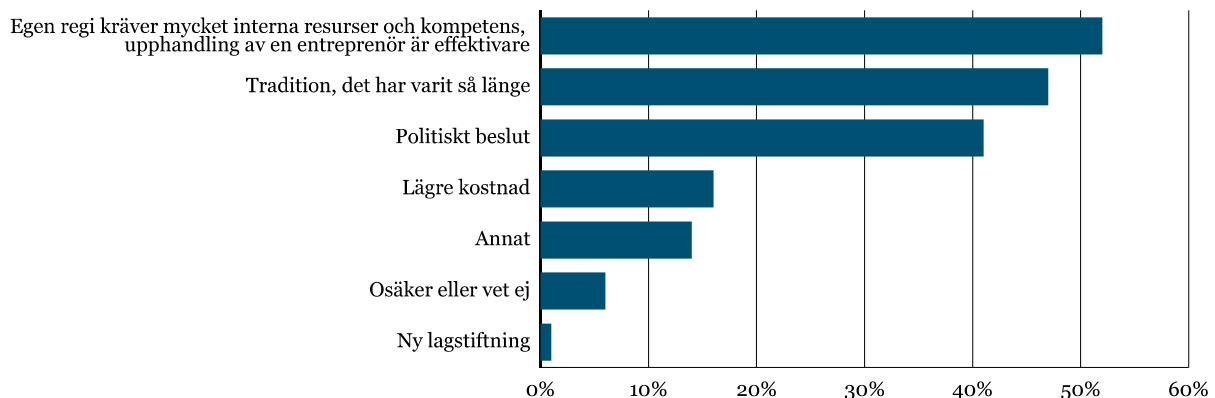
Figur 6. Hur lång tid som insamlingen har utförts genom upphandling av entreprenör.

De tre vanligaste orsakerna till att insamlingen idag utförs av upphandlad entreprenör uppgavs i enkäten vara enligt nedanstående lista, med inbördes ordning. I Figur 7 redovisas fördelningen av de inkomna svaren.

1. Egen regi kräver mycket interna resurser och kompetens, upphandling av en entreprenör är effektivare
2. Tradition, det har varit så länge
3. Politiskt beslut

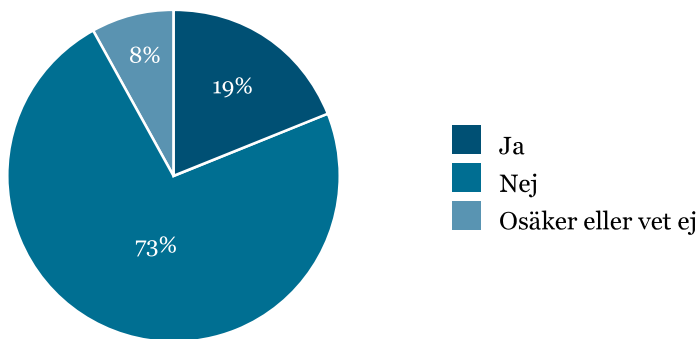
Figur 7. Orsaker till att insamling utförs genom upphandlad entreprenör. Flera alternativ kunde väljas.

2.2.1 Överväger egen regi

Cirka en femtedel av de som utför insamlingen genom upphandling av entreprenör, uppger sig överväga att istället utföra insamlingen i egen regi, se Figur 8.

Figur 8. Andel som överväger att istället utföra insamlingen i egen regi.

I enkäten lämnades kommentarer om orsaken till varför de överväger att istället utföra insamlingen i egen regi. Nedan beskrivs de angivna orsakerna utifrån fyra kategorier.

Enklare

Många av kommunerna har uppfattningen att insamling i egen regi är enklare och mindre omständligt än insamling genom upphandlad entreprenör. Exempelvis uppges att kommunens kontroll av att entreprenören utför insamlingen enligt avtal, kräver mycket administration för kommunen, samt att det kan innebära tidskrävande diskussioner med entreprenören. Kommunerna ser även insamling i egen regi som en möjlighet att undvika upphandlingsprocessen, som kräver mycket resurser.

Bättre service

Att med egen insamlingspersonal kunna kommunicera direkt med avfallslämnaren, uppfattas av kommunen som en möjlighet att kunna erbjuda avfallslämnaren en bättre service. Då går kommunikationen inte omvägen via en entreprenör.

Flexiblare och stabilare

Kommunerna ser svårigheter med att ändra och utveckla avfallsverksamheten vid insamling genom en upphandlad entreprenör. Kommunerna har uppfattningen att med insamling i egen regi har de större möjlighet att påverka insamlingen, exempelvis att genomföra förändringar i insamlingen för att öka källsorteringen, utan att vara bunden vid ett avtal med en entreprenör. Kommunerna uppfattning är att avtalet med en entreprenör gör dem mindre flexibla och samtidigt mindre stabila. Eftersom ett avtal endast sträcker sig över ett begränsat antal år, är risken att en annan entreprenör erbjuder det lägsta priset vid nästa upphandling, vilket kräver en viss inkörningstid med mer eller mindre instabilitet.

Ekonomisk risk

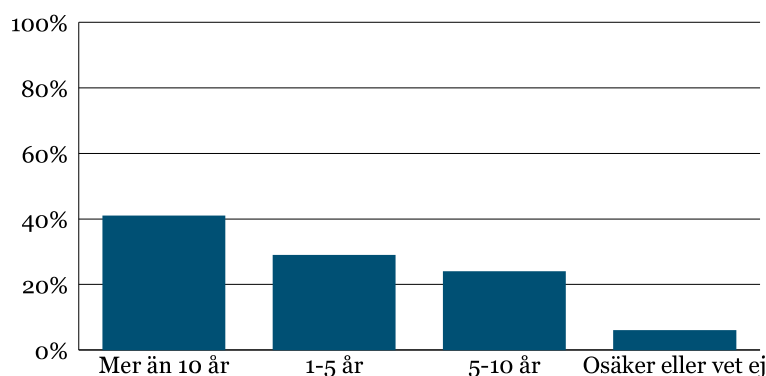
I ett fåtal fall har entreprenören lämnat orimligt låga anbud och har sedan hotat med att sluta hämta avfall om inte ersättningen stiger. Kommunen har då hamnat i en situation där risken är att avfall inte hämtas tills ny entreprenör kan upphandlas och i princip behövt betala en högre ersättning för att lösa det akuta problemet. Motsvarande situation kan uppstå när en entreprenör går i konkurs.

2.3 INSAMLING BÅDE EGEN REGI OCH UPPHANDLAD ENTREPRENÖR

Av de som besvarade enkäten uppgav 12 procent att de bedriver insamlingen av mat- och restavfall både i egen regi och med upphandlad entreprenör (inkluderat s.k. direkttilldelning), se Figur 2. Av dessa har ca 40 procent utfört insamlingen på detta sätt i mer än 10 år, men cirka hälften har ändrat till detta sätt under de senaste 10 åren, se Figur 9.

I Sverige som helhet, är andelen något lägre med både egen regi och upphandlad entreprenör, 4 procent⁵.

Figur 9. Hur lång tid som insamlingen har utförts i både egen regi och med upphandlad entreprenör.

Det angavs flera orsaker till varför insamlingen av mat- och restavfall bedrivs både i egen regi och med upphandlad entreprenör (inkluderat s.k. direkt-tilldelning), exempelvis politiskt beslut och kostnad. Nedan beskrivs de angivna orsakerna utifrån tre kategorier.

Upphandling

En orsak som angavs till varför insamling av mat- och restavfall bedrivs både i egen regi och med upphandlad entreprenör, är upphandlingsprocessen och att det vid upphandlingen inte inkom några externa bud. Detta gjorde att beställaren tvingades till att genomföra en del av insamlingen i egen regi.

Upprätthålla kompetens och förståelse

Kommunen anger att de bedriver insamlingen av mat- och restavfall både i egen regi och med upphandlad entreprenör för att inte tappa den operativa insamlingskompetensen. Det kan vara bra att ha kvar en del av verksamheten i egen regi, där närheten till avfallslämnaren gör att de behåller kunskapen.

⁵ Avfall Sverige (2019), Svensk Avfallshantering 2018

Leveranssäkerhet

En kommun har angett leveranssäkerhet som en anledning till att bedriva insamlingen av mat- och restavfall både i egen regi och med upphandlad entreprenör. Kommunen menar att de då kan agera och stötta insamlings-verksamheten om det uppstår problem i hämtningen. Beställaren vill ha en säkerhet vid entreprenörens eventuella obestånd eller oförmåga, för att undvika att kunderna blir lidande.

2.3.1 Överväger egen regi

Av de som utför insamlingen både i egen regi och med upphandlad entreprenör är det ingen som överväger att helt utföra insamlingen genom upphandlad entreprenör. Medan cirka 40 procent överväger att helt utföra insamlingen i egen regi. Nedan beskrivs de angivna orsakerna utifrån tre kategorier.

Upphandling

I enkäten uppgav flera kommuner upphandlingsprocessen som orsaken till att de överväger att övergå till att helt utföra insamlingen i egen regi. Många kommuner upplever att upphandlingarna är omständliga, att det är få eller inga entreprenörer som lämnar anbud eller att upphandlingsbesluten överklagas och att de därför har dålig erfarenhet av entreprenörer.

Kontroll och kvalitet

Många kommuner upplever större möjlighet till styrning och kontroll över kvalitén, vid egen regi, samt mer och snabbare möjlighet att göra förändringar i utförandet av insamlingen. "Med egen regi har man rådigheten hela vägen från kund till faktura", är ett exempel på en orsak.

Kostnad

I enkäten framkommer att beställaren anser sig klara uppdraget i egen regi till en lägre kostnad än vad entreprenörer kan. I ett fall hade priset ökat med 40 procent på två år, vid ny upphandling.

2.4 KUNDTJÄNST

Cirka 80 procent av de som upphandlar entreprenör för insamlingen, sköter kundtjänsten i egen regi. Av de som bedriver insamlingen i både egen regi och med upphandlad entreprenör, har samtliga valt att ha kundtjänst i egen regi.

I enkäten lämnades kommentarer om orsaken till varför de har kundtjänsten i egen regi, samtidigt som insamlingen sköts helt eller delvis av upphandlad entreprenör. Nedan beskrivs de angivna orsakerna utifrån tre kategorier.

Kundkontakt och kontroll

Kommunen ser det som viktigt att ha direktkontakt med avfallslämnarna för att uppnå en hög service-nivå till kommuninvånarna för att nå en hög kundnöjdhet. Den personliga kontakten underlättar för att bättre förstå avfallslämnarens behov och för att kunna göra analyser och dra slutsatser. Kommunen ser det även som en fördel att ha kontroll över de insamlingstjänster som utförs under det kommunala ansvaret, samt registret över avfallslämnare och hämtställen. Därigenom får beställaren även kontroll över vad som kommuniceras externt. Kommunen har ofta samma kundtjänst för flera av sina verksamheter (ex. VA, trafik/gata), vilket gör det lätt för avfallslämnaren att få hjälp med frågor om avfallsinsamlingen. Beställarens kundtjänst är dessutom väldigt bred i sitt kunnande och skulle vara svåra att handla upp.

Inblick och kompetens

Genom att ha kundtjänsten i egen regi, upplever kommunen att de får en större kännedom om enskilda händelser och inblick i hur entreprenaden fungerar. Kommunen anser sig även "känna" avfallslämnarna genom att de i många fall även har ansvaret för el, VA, fiber och fjärrvärme, vilket gör det naturligt att ha direktkontakten, via kundtjänsten, med avfallslämnarna. Kommunen anser att det är deras ansvar att besitta kompetensen om insamlingsområdet, så som framkomligheten på vägarna. Kommunen behöver kompetensen för att ha kundtjänsten i egen regi och erhåller den också på detta sätt.

Kvalitetssäkring

Den inblick som kommunen får av hur entreprenaden fungerar och utförs, genom att ha kundtjänsten i egen regi, underlättar när kommunen ska följa upp och utvärdera entreprenaden. Kommunen har genom sin egna kundtjänst tillgång till information om eventuella brister i insamlingen och kan kontrollera att entreprenaden sköts enligt avtalet, vilket ger en kvalitetssäkring. Genom att ha kundtjänsten i egen regi får kommunen vetskap om eventuella problem med insamlingen och kan tillsammans med entreprenören lösa dem. Kommunen har ett tydligt kundfokus, vilket kommunen ibland upplever att entreprenören inte har i samma utsträckning. Möjliga orsaker till att entreprenören inte skulle ha samma kundfokus, återfinns i nedan analys av kritiska faktorer.

3

**Analys –
kritiska faktorer**

I avsnittet analyseras de faktorer som har bedömts vara mest kritiska för huruvida insamlingen av mat- och restavfall i en kommun utförs i egen regi eller med upphandlad entreprenör. Analysen utgår från resultatet i den digitala enkäten samt information från intervjuerna. För varje faktor beskrivs vilka möjligheter och utmaningar som har uppmärksammats i projektet.

3.1 POLITISKT BESLUT

I enkäten var politiskt beslut bland de tre vanligaste orsakerna till såväl egen regi som upphandling av entreprenör. Troligen beror detta på att valet av insamlingsutförande i slutänden är just ett politiskt beslut.

Tjänstemän presenterar argumenten, de kritiska faktorerna, för politikerna för att den ena eller andra typen av insamlingsutförande ska väljas. Vanligen grundar sig sedan de politiska besluten på dessa argument. Dock kan besluten även grunda sig i politikernas ideologi, vilket kan vara en stor utmaning för tjänstemännen. Exempelvis kan det vara så att tjänstemännens uppfattning är att det är mer kostnadseffektivt att ha hämtningen i egen regi, medan politiker har den principiella uppfattningen att det är en fördel om verksamheten kan bli konkurrensutsatt på den öppna marknaden.

I de fall som valet av insamlingsutförande grundar sig i politisk ideologi, är risken att övriga kritiska faktorer och argument helt bortses från. Därför kan politiska beslut i vissa fall vara en kritisk faktor. I andra fall är beslutet ett av de moment som har genomförts för att övergå till ett annat insamlingsutförande än det befintliga, utan att vara bakomliggande orsak till att insamlingen idag utförs på det ena eller andra sättet.

3.2 UPPHANDLINGSPROCESSEN

Upphandlingsprocessen är den mest kritiska faktorn som är kopplad till många av de övriga kritiska faktorerna. Detta avsnitt är därför mer omfattande än övriga faktorer.

3.2.1 Utmaningar

Flera kommuner uppger upphandling av avfallstjänster som en stor utmaning. Upphandling anses vara en omständlig, tidskrävande och generellt besvärlig process. Det är svårt att förutspå och därmed kalkylera för framtida förändringar i insamlingsverksamheten, vilket gör det till en utmaning att ta fram ett upphandlingsunderlag som kan hantera snabba förändringar. Både kommuner och entreprenörer anser generellt att det som fungerade bra i början av den upphandlade perioden ofta inte är funktionellt i slutet av den.

Kravställande

En av de största utmaningarna med upphandling är enligt både kommuner och entreprenörer att redan i upphandlingen formulera krav som är heltäckande och uppföljningsbara, vilket gör att priset ofta blir den avgörande upphandlingsfaktorn. Detta leder i flera fall till att beställaren anser att entreprenören inte levererar avtalad kvalitet, samtidigt som entreprenören anser att den efterfrågade kvalitén inte är vad som har upphandlats.

Det verkar även som att en fungerande rimlighetsbedömning av prisnivån på inlämnade anbud i relation till den efterfrågade kvalitetsnivån saknas. I vissa fall leder detta till konkurs för entreprenören eller att insamlingen inte utförs korrekt och att behovet av ny upphandling uppstår brådskande. Både beställarsidan och entreprenörssidan önskar vägledning för att undvika att upphandla eller att bli ett "lågprisbolag" som inte kan leverera.

Överklagan

Risken för överklagande av upphandlingar lyfts som både en ekonomisk risk och ett praktiskt problem där nuvarande avtal kan hinna gå ut på grund av en långdragen överklagandeprocess. Tidsutrymmet för planering och smidig övergång mellan entreprenörer minskar till följd av processande av anbudens kravuppfyllnad.

Få kommuninvånare eller glesbygd

Det finns indikationer på att kommuner med färre kommuninvånare, ofta i glesbygd, har större behov av att upphandla entreprenör, då de har svårt att ha tillräcklig kompetens inom sin egen organisation. Mindre kommuner har dock ofta svårare att kunna ställa detaljerade krav i sina upphandlingar, till följd av att även de tillgängliga entreprenörerna har mindre möjlighet att bibehålla och utveckla den kompetens som krävs, och samtidigt vara lönsamma. I dessa fall är insamling i egen regi mer eller mindre påtvingad.

Omförhandla avtal

Många kommuner vittnar om erfarenheter av entreprenörer som vill omförhandla avtalet och/eller priset under avtalstiden. Entreprenören inser att de inte klarar uppdraget enligt avtal och vill ändra förutsättningarna. Detta leder till merarbete för kommunen som behöver förhandla med entreprenören.

Bristfälligt utförande och försämrad arbetsmiljö

Vid upphandling av entreprenör är det vanligt att priserna pressas för att entreprenören ska vinna uppdraget. Att anbudet blir lågt skapar problem, då det av naturliga skäl leder till att entreprenören begränsar antalet fordon och personal, vilket ökar risken för ett bristfälligt utförande av insamlingen och medför även risk för att personalen får en försämrad arbetsmiljö.

3.2.2 Möjligheter

Tillgång till kompetens och resurser

Genom upphandling av entreprenör får kommunen tillgång till kompetens inom transportbranschen, vilket kan ge en effektiv insamlingsverksamhet. Detta uppgavs i enkäten som den vanligaste orsaken till att kommuner utför insamlingen med upphandlad entreprenör; att egen regi kräver mycket interna resurser och kompetens.

Förutom entreprenörens kompetens, får kommunen även tillgång till entreprenörens övriga resurser, så som insamlingsfordon, uppställningsplatser och ruttoptimeringsverktyg, samt personal inklusive rekrytering, kompetensutveckling och arbetsmiljöansvar.

Genom att få tillgång till entreprenörens kompetens och resurser kan kommunen uppleva mindre stress och oro för exempelvis halka, trasiga fordon och personal. Genom upphandling av entreprenör ser kommuner att de kan fokusera på att utveckla verksamheten, sina interna processer och att säkerställa kvalitet.

Entreprenören får möjlighet att internt samordna och samutnyttja kompetensen och resurserna om de har uppdrag hos flera närliggande kommuner. Både ur entreprenörens och kommunens synvinkel kan det därmed finnas stora fördelar om kommuner samordnar sig, med exempelvis gemensam upphandling, vilket även framkom i intervjuerna. Då kan såväl entreprenören som kommuner utnyttja sin kompetens och sina resurser effektivt.

För att möjligheterna med att upphandla entreprenör ska bli verklighet framhålls ett välskrivet förfrågningsunderlag som en förutsättning. Av de kommuner som har upphandlat entreprenör för insamlingen, och som avser att fortsätta med det, är det flera som anser sig ha kunnat skapa ett bra

upphandlingsunderlag. De anser sig ha inkluderat krav på kvalitet, effektivisering och vid behov sanktionsmöjligheter (vite) vid avvikelser. Huruvida möjligheterna blir verklighet uppges även bero på vilken entreprenör som vinner uppdraget.

3.3 KVALITÉ OCH SERVICE

Prispress

Många kommuner strävar efter att ge kommuninvånarna en hög servicenivå. De vill hålla en hög kvalitet och service, men upplever ibland att entreprenören inte är lika angelägen om att det ska bli riktigt bra. En av anledningarna till otillfredsställelsen är enligt kommunerna att ett fåtal entreprenörer har haft en för hård prispress på uppdragen. Det finns då inte några marginaler att göra det där extra vilket beställarna saknar, och man överväger egen regi för att själva råda över kvalitén och servicen. Ett par kommuner upplever att egen insamlingspersonal ger avfallslämnaren en högre service. Detta framhålls framförallt gälla landsbygden, där det är viktigt att ha personal med lokalkännedom.

Kontinuitet

Upphandling av entreprenör kräver alltid mer eller mindre tid för uppstart, oavsett om det är en annan entreprenör än den som har det befintliga avtalet eller om det är samma entreprenör som tidigare. Antingen är det ett nytt samarbete som ska ta form mellan beställaren och entreprenören eller så kan det vara nya krav i avtalet som inte finns med i det befintliga. Ett par kommuner uppger att det blir skillnad på kvalitén och servicen under tiden för uppstart, men även i slutet av avtal om entreprenören inte har vunnit uppdraget igen. Vid egen regi är möjligheterna större till kontinuitet, med en högre kvalitet och service som resultat. I enkäten uppgavs just kontinuitet och långsiktighet som den vanligaste orsaken till att kommuner utför insamlingen i egen regi.

Mätbarhet

Det är viktigt att vara medveten om att kvalitet och service är svårt att mäta. Att det till stor del kan vara subjektivt är en utmaning både vid upphandling av entreprenör och vid egen regi. En möjlighet vid såväl upphandling av entreprenör som egen regi, är att konkretisera och tydliggöra vad som menas med kvalitet och service, exempelvis genom nyckeltal. Vid upphandling av entreprenör kan det krävställas i avtalet, vilket möjliggör uppföljning av kvalitet och service. Vid egen regi kan kommunikation och uppföljning av vad en hög kvalitet och service är ge samsyn internt.

Vite

Merparten av de intervjuade kommunerna uppger att de använder vite eller en kombination av vite och bonus i avtalen, som en garanti för att entreprenören ska följa avtalet. De upplever att det ger effekt och att det är nödvändigt för att tvinga upp kvalitén. Det blir kännbart för entreprenören om det blir långa perioder då avtal inte följs och viten har drivit entreprenören till att vara aktiv och höja kvalitén. Att kunna styra med bonus och vite, är en av möjligheterna med upphandling av entreprenör, menar ett par av kommunerna. Det upplevs som ett tufft förfarande, men att det är tvunget.

Det kan vara besvärligt för beställare att ha avtal med bonus och vite. En del anger att det kräver mer administration. Flera beställare anger även att det är svårt att veta hur vite ska användas och formuleras i avtal.

De externa utförarna bekräftar i intervjuerna att viten används och att det många gånger upplevs som ett negativt påtryckningsmedel. De uttrycker även en frustration av att beställaren inte har utformat vitet så att det står i proportion till skadan eller vad tjänsten kostar. De menar att vitet ska stå i proportion till skadan och vara mätbart.

Bonus

Många fler kommuner ställer sig positiva till bonus jämfört med inställningen till vite. De tycker att det är ett mer tilltalande förfarande med bonus för att uppmuntra ett bra beteende, än bestraffning med vite. Dock anser de att det är viktigt att arbeta med såväl bonus som vite.

Även entreprenörerna ser positivt på bonus som ett sätt att höja kvalitén och servicen på insamlingen. Dock anger de att bonus inte påverkar i någon större grad, på grund av att den sällan uppfattas som tillräcklig. Det har kostat entreprenörerna mer att utföra insamlingen felfritt än bonusens storlek.

Övrigt

En högre kvalitet på insamlingen var enligt resultatet från enkäten endast den sjätte vanligaste (39 procent) orsaken till insamling i egen regi. Dock torde den kvalitén på insamlingen som blir en följd av kontinuitet och bättre möjlighet till förändring och utveckling (som är bland de vanligaste orsakerna till insamling i egen regi), kunna tolkas som att kvalitén ändå är en kritisk faktor vid valet av samlingsutförande.

3.4 FLEXIBILITET

Att möjligheterna att utveckla samlingsverksamheten är större i egen regi än med upphandlad entreprenör, uttrycks av många kommuner. Att testa nya samlingsmetoder eller -tekniker, så som fordon, tömningsintervall eller samlingsystem, upplevs av kommunerna som enklare vid egen regi. Både kommuner och entreprenörer framhåller att lagen om offentlig upphandling (LOU) gör det svårare att göra förändringar och utveckla samlingsverksamheten, då parterna är låsta i avtalen och inte kan göra större förändringar utan att förhandla om avtalet.

I enkäten uppgavs ökad flexibilitet och möjlighet till innovativa lösningar som den tredje vanligaste orsaken till att kommuner utför samlingen i egen regi.

Lagstiftning

Inget tyder på att förändringar i avfallsagstiftningen skulle vara en kritisk faktor för valet av egen regi eller upphandling av entreprenör. I enkäten var det samma antal kommuner med egen regi som med upphandlad entreprenör, som uppgav att ny lagstiftning var en orsak till typen av samlingsutförande. Ny lagstiftning var även den mest ovanliga orsaken till valet av samlingsutförande, vilket även framkom i intervjuerna. Där nämndes även möjligheten att anpassa kraven i avtalet vid upphandling, till ny eller kommande lagstiftning som förväntas träda i kraft under avtalstiden. Detta eftersom förändringar i lagstiftningen vanligen inte kommer utan förvarning.

3.5 KONTROLL

Med samlings i egen regi får kommunen kontroll över och insyn i hur samlingsen utförs, vilket framhölls i såväl enkätsvar som intervjuer som en orsak till att utföra samlingsen i egen regi. Det är lättare att ha kontroll på sitt eget arbete än andras.

I flera intervjuer fördes resonemangen om kontroll; att med egen regi styr kommunen helt och hållet över samlingsverksamheten och att det exempelvis är lättare att rätta till eventuella avvikelser. Vid egen regi har kommunen även större möjlighet till kontroll över vad som kommuniceras till avfalls-lämnaren via såväl kundtjänst- som samlingspersonal, samt får insyn i personalens arbetsmiljö. Vid samlings i egen regi är det inga mellansteg. I enkäten uppgavs bättre kommunikation med kunden som den fjärde vanligaste orsaken till att kommuner utför samlingsen i egen regi.

Kundtjänst

En möjlighet, för kommuner som upphandlar entreprenör för insamlingen, att öka kontrollen är att sköta kundtjänsten i egen regi. Cirka 80 procent av de som upphandlar entreprenör, sköter kundtjänsten i egen regi. Av de som bedriver insamlingen i både egen regi och med upphandlad entreprenör, har samtliga valt att ha kundtjänst i egen regi.

Orsakerna till detta är just kontroll, det ger kommunen en inblick i hur insamlingen fungerar och blir en möjlighet till kvalitetssäkring. Läs mer om detta i avsnitt 2.4.

Viten

Att använda sig av viten i avtalet är ytterligare en möjlighet för att öka kontrollen, för en kommun som upphandlar entreprenör för insamlingen, även om detta vanligen uppfattas som ett tufft förfarande, för såväl kommuner som entreprenör. Vite kan minska känslan av maktlöshet och öka möjligheten till kontroll, vid problem med utförandet av insamlingen. Läs mer om vite i avsnitt 3.2.2.

Datasystem

De kommuner som bedriver insamling med hjälp av entreprenör vill på ett enkelt sätt ha kontroll över och följa upp entreprenörens arbete. Som hjälpmedel används vanligen ett datasystem, exempelvis EDP Future/Mobile. De flesta ser ett sådant datasystem som en möjlighet för uppföljning och ökad kontroll samt att det leder till färre diskussioner med både avfallslämnare och internt. Sådan uppföljning kan dock vara en stor utmaning, då det exempelvis ställer krav på kommunens kompetens inom det datasystem som används, för att kunna följa upp exempelvis hämtningar och avvikelser.

Viktigt att nämna är att uppföljning inte är något man slipper med egen regi, dock kan det vara lättare att följa upp när informationen finns tillgänglig inom den egna verksamheten, där man har "alla korten på bordet".

3.6 KOSTNADER

I enkät och intervjuer framkommer ingen tydlig bild av vilken typ av insamlingsutförande som är mest fördelaktig ur ekonomisk synvinkel. Det finns kostnader förknippade med bägge insamlingsutförandena och de olika förutsättningar som finns runt om i Sverige.

I enkäten uppgav både kommuner som utför insamlingen i egen regi och som upphandlar entreprenör, en lägre kostnad som en av orsakerna till den valda typen av insamlingsutförande. Cirka 40 procent av de med insamling i egen regi uppgav lägre kostnader som en av orsakerna, medan endast cirka 15 procent av de med upphandling av entreprenör uppgav lägre kostnad som en av orsakerna.

Ett par av kommunerna svarar att det vid insamling i egen regi inte finns något vinstkrav, till skillnad för privata entreprenörer. För kommunerna och avfallslämnarna innebär detta att eventuellt överskott kan användas till att öka kvalitén och servicen på insamlingen och kommunerna kan ha mer kundfokus.

De ekonomiska utmaningar som många kommuner ser med insamling i egen regi, är svårigheter att få till investeringar till verksamheten. Att bedriva insamling i egen regi kräver stor kapitalbindning, det krävs investeringar i exempelvis fordon och uppställningsplatser, samt lokaler för driftorganisation.

Många kommuner anger att insamling med upphandlad entreprenör har fördelen att kostnaderna är tydliga och stabila. Det gör det enklare att ta fram en budget för avtalstiden, som man kan beräkna avfallstaxan utifrån.

Flera kommuner anger insamling i egen regi som ekonomiskt fördelaktigt vid samarbete över kommungränserna. Ett exempel är att specialfordon kan användas på hämtställen i flera olika kommuner och då kan kostnaderna bli lägre jämfört med om varje kommun ska äga varsitt sådant specialfordon.

3.7 TRADITION

Huruvida insamlingen av mat- och restavfall utförs i egen regi eller med upphandlad entreprenör kan till stor del bero på tradition, det vill säga vilken typ av insamlingsutförande som har använts under en lång period.

I enkäten uppgavs tradition som den näst vanligaste (47 procent) orsaken till att insamlingen utförs av upphandlad entreprenör. För insamling i egen regi uppgavs tradition vara den sjunde vanligaste (36 procent) orsaken. Detta återspeglas även i hur stor andel av beställarna, med respektive typ av insamlingsutförande, som har haft just den typen i mer än 10 år. Av beställarna som upphandlar entreprenör har cirka 80 procent upphandlat entreprenör i mer än 10 år. Av kommunerna med egen regi har cirka 65 procent utfört insamlingen i egen regi i mer än 10 år.

Samtidigt som en stor andel kommuner som upphandlar entreprenör har gjort just det i mer än 10 år, uppges att "egen regi kräver mycket interna resurser och kompetens, samt att upphandling av en entreprenör är effektivare" som den vanligaste orsaken till att insamlingen utförs i egen regi. Detta skulle kunna tyda på det finns behov av att öka kommunernas kompetens om hur insamling utförs i egen regi.

3.8 TRYGGHET FÖR DE ANSTÄLLDA

I enkäten uppgav 25 procent av kommunerna med insamling i egen regi att tryggheten för de anställda var en av orsakerna till typen av insamlingsutförande. Det gör "trygghet för anställda" till den nionde vanligaste orsaken till insamling i egen regi. Därför bedöms inte tryggheten för de anställda med egen regi, vara en av de mest kritiska faktorerna för valet av typen av insamlingsutförande, även om det kan vara en positiv sidoeffekt. Vid intervjuerna framkom att insamlingspersonal vid egen regi stannar kvar längre, vilket ger insamlingsverksamheten kontinuitet och kompetens, vilket även torde öka kvalitén och servicen till kommuninvånarna.

Kommuner med egen regi får det direkta arbetsmiljöansvaret, vilket kan ge bättre förutsättningar för att de anställda ska få en god arbetsmiljö, då kommunerna samtidigt kan ha rådighet och insyn i hur hämtställen utformas (så som detaljplaner och bygglov, det vill säga de anställdas arbetsmiljö).

I intervjuer med kommuner med egen regi framkom även att de anställda vid egen regi ges mer möjlighet att vara delaktiga i beslut och utveckling av insamlingsverksamheten.

4

Slutsatser

4.1 TYDLIG TREND MOT EGEN REGI

Enkätsvaren visar en tydlig trend mot att allt fler kommuner utför insamlingen av mat- och restavfall i egen regi och andelen med insamling i egen regi kommer troligen att öka även framgent.

Cirka 30 procent av de med insamling i egen regi har övergått till denna typ av utförande under de senaste 10 åren. Det är dubbelt så många av de med upphandlad entreprenör som överväger att övergå till att utföra insamlingen i egen regi (19 procent), som de med egen regi som överväger att upphandla entreprenör (8 procent).

Av de kommuner som utför insamlingen i både egen regi och med upphandlad entreprenör har mer än 50 procent övergått till denna typ av insamlingsutförande under de senaste 10 åren. Av dessa är det ingen som överväger att övergå till att upphandla entreprenör för all insamling, medan 40 procent överväger att övergå till att utföra all insamling i egen regi.

4.2 KRITISKA FAKTORER

Upphandling av kvalitet och flexibilitet med prispressade entreprenörer

Den övergripande faktorn för att allt fler kommuner idag utför insamling helt eller delvis i egen regi, verkar vara att det upplevs som mer utmanande att upphandla kvalitet och flexibilitet i dagsläget, jämfört med tidigare. Det är tydligt att priserna pressas mer idag och att möjligheterna för entreprenörerna att vara flexibla därmed har minskat. Anbud från "lågprisbolag" är en faktor som ett stort antal kommuner framhåller, där den kvalitet och service som levereras inte är i nivå med vad kommunen anser sig ha efterfrågat i upphandlingen. Om det är förfrågningarnas utformningar av upphandlingen eller konkurrensen bland entreprenörerna som har skapat prispressen, går inte att utläsa i denna studie.

Utförandet av avfallsinsamling är idag mer avancerad än tidigare, med exempelvis fler fraktioner, viktbaserade taxor och ruttoptimeringssystem. Ju mer avancerad och komplex insamlingen har blivit, desto mer utmanande kan det bli för mindre entreprenörer att leva upp till kommunernas önskemål, då både kompetens och flexibilitet är begränsad. Samtidigt blir det mer och mer utmanande för kommunen att ta fram ett förfrågningsunderlag som överhuvudtaget kan resultera i en hög kvalitet och flexibilitet på avfallsinsamlingen. Det kräver en stor upphandlingskompetens hos kommunen, vilket många kommuner saknar resurser för. På samma sätt krävs såväl kompetens som resurser hos kommunen för att kunna följa upp avtalet med entreprenören och kvalitetssäkra avfallsinsamlingen. Att utnyttja möjligheterna till vite och bonus kan vara en metod för fler kommuner att uppnå hög kvalitet och service vid upphandling av entreprenör.

Tradition, kompetens och resurser

Den tydligaste faktorn för att kommuner väljer att utföra insamling med upphandlad entreprenör, verkar vara att det inte kräver lika mycket interna resurser och kompetens från kommunen som vid egen regi. Ytterligare en kritisk faktor verkar vara tradition, att avfallsinsamlingen länge har utförts genom upphandling av entreprenör. För en kommun som alltid, eller under en lång tid, har upphandlat entreprenör för avfallsinsamlingen, torde det upplevas som ett väldigt stort steg att övergå till egen regi, med de krav som egen regi ställer på just interna resurser och kompetenser.

Kontroll och kvalitet med egen kundtjänst

Endast ett fåtal kommuner med insamling med entreprenör, upphandlar även kundtjänst för avfallsinsamlingen. Orsaken verkar vara att kundtjänst i egen regi ger större möjligheter till kontroll över den upphandlade avfallsinsamlingen, som kan leda till en högre kvalitet och service på avfallsinsamlingen.

Faktorer med mindre betydelse

I denna studie har vissa faktorer uppmärksammats och diskuterats, men har slutligen bedömts vara faktorer med mindre betydelse för vilken typ av insamlingsutförande som en kommun använder. Tryggheten för de anställda med egen regi, bedöms vara en faktor med mindre betydelse, även om det kan vara en positiv sidoeffekt för såväl kvalitén som kontrollen.

Lägre kostnader lyfts som en orsak till typen av insamlingsutförande för både egen regi och upphandlad entreprenör. Eftersom kostnaderna för egen regi och upphandlad entreprenör kan variera mycket mellan olika kommuner, bedöms kostnader inte kunna pekas ut som en kritisk faktor, även om det kan vara det för den enskilda kommunen.

Ett politiskt beslut är förutsättningen för typen av insamlingsutförande, men det bedöms inte vara en kritisk faktor i normalfallet, då beslutet grundar sig i kritiska faktorer (argument) som tjänstemännen framhåller. Dock kan besluten även grunda sig i politikernas ideologi, där de framhållna argumenten inte tas i beaktande. I dessa fall kan politiska beslut vara en extremt kritisk faktor, som får andra kritiska faktorer att inte beaktas.

4.3 REFERENSER

Avfall Sverige (2019), Svensk Avfallshantering 2018

B

Bilaga

BILAGA 1 ENKÄTFRÅGOR

Tack för att du besvarar denna enkät!

Observera att denna undersökning endast gäller insamling av mat- och restavfall från hushåll, samt jämförligt mat- och restavfall från verksamheter.

Avfall Sverige låter nu konsultföretaget Ramboll undersöka hur kommuner och andra aktörer ser på hur insamling av rest- och matavfall ska genomföras; i egen regi eller med upphandlad entreprenör (extern utförare), samt vilka drivkrafter och motiv som ligger bakom valet. Läs mer om bakgrunden till projektet längst ned på denna sida.

Enkäten tar 5 minuter att besvara och dina svar kommer att vara till stor hjälp för Avfall Sverige. Alla svar kommer att vara anonyma i rapporten för projektet.

Resultatet av projektet blir ett underlag för Avfall Sverige i valet av exempelvis vilka guider, vägledningar och utbildningar som framöver kan vara till hjälp för deras medlemmar.

Kontaktperson på Ramboll:

Madelene Schöld

Tel. 010-615 55 59

E-post: maelene.schold@ramboll.se

Kontaktperson på Avfall Sverige:

Jenny Westin

Tel. 040-35 66 15

E-post: jenny.westin@avfallsverige.se

Bakgrund

Efter flera år av att större delen av Sveriges kommuner har valt att genomföra insamling av mat- och restavfall genom upphandling av entreprenör, är nu trenden att fler kommuner väljer eller överväger att övergå till att genomföra insamling i egen regi. Syftet med detta projekt är att undersöka hur kommuner och andra aktörer ser på denna utveckling. Varför väljer kommunerna att behålla eller övergå till egen regi, och vilka drivkrafter och motiv ligger bakom denna trend?

1. Inledning

Vilken kommun, kommunalt bolag, kommunalförbund eller gemensam nämnd representerar du?

I vilken form bedrivs insamling av mat- och restavfall i dagsläget?

- ☐ Egen regi
- ☐ Upphandlad entreprenör (inkl. direkttilldelning)
- ☐ Både i egen regi och upphandlad entreprenör (inkl. direkttilldelning)

Kommentar som tillägg till ovan svar.

Frivilligt

---

2. Egen regi

Hur länge har insamling av mat- och restavfall bedrivits i egen regi?

- ☐ 1-5 år
- ☐ 5-10 år
- ☐ Mer än 10 år
- ☐ Osäker eller vet ej

Kommentar som tillägg till ovan svar.

Frivilligt

Varför har ni valt, eller väljer att fortsätta, att bedriva insamling av mat- och restavfall i egen regi?

Möjligt att välja flera alternativ

- ☐ Lägre kostnad
- ☐ Bättre kommunikation med kund
- ☐ Tidskrävande att följa upp avtal
- ☐ Högre kvalitet på insamling (utförandet hos kund, ex. bemötande, notering av avvikelser i datasystem)
- ☐ Ökar flexibilitet och möjlighet till innovativa lösningar
- ☐ Kontinuitet och långsiktighet
- ☐ Kontroll över statistik och ekonomi
- ☐ Ny lagstiftning
- ☐ Politiskt beslut
- ☐ Tradition, det har varit så länge
- ☐ Trygghet för anställda
- ☐ Osäker eller vet ej
- ☐ Annat, ange vad _____

Kommentar som tillägg till ovan svar.

Frivilligt

Vilka fördelar ser ni med att bedriva insamling av mat- och restavfall i egen regi?

Vilka nackdelar ser ni med att bedriva insamling av mat- och restavfall i egen regi?

Övervägs upphandling av entreprenör för insamling av mat- och restavfallet?

- ☐ Ja
☐ Nej
☐ Osäker eller vet ej

Kommentar som tillägg till ovan svar.

Frivilligt

---

3. Överväger upphandling av entreprenör

Vad är det som gör att upphandling av entreprenör för insamling av mat- och restavfall övervägs?

---

4. Upphandlad entreprenör

Hur länge har insamling av mat- och restavfall bedrivits genom upphandling av entreprenör?

- ☐ 1-5 år
☐ 5-10 år
☐ Mer än 10 år
☐ Osäker eller vet ej

Varför har ni valt, eller väljer att fortsätta, att upphandla entreprenör för insamling av mat- och restavfall ?

Möjligt att välja flera alternativ

- ☐ Lägre kostnad
☐ Politiskt beslut
☐ Tradition, det har varit så länge
☐ Ny lagstiftning
☐ Egen regi kräver mycket interna resurser och kompetens, upphandling av en entreprenör är effektivare
☐ Osäker eller vet ej
☐ Annat, ange vad _____

Vilken eller vilka entreprenörer anlitas för insamling av mat- och restavfall?

Vilka är fördelarna med att upphandla entreprenör för insamling av mat- och restavfall?

Vilka är nackdelarna med att upphandla entreprenör för insamling av mat- och restavfall?

Har ni kundtjänst/-service i egen regi eller anlitar ni entreprenör/extern utförare även för det?

- ☐ Egen regi
☐ Entreprenör / Extern utförare
☐ Osäker eller vet ej

Varför har ni valt att organisera kundtjänst/-service på det viset?

Övervägs, eller utreds övergång till, insamling av mat- och restavfall i egen regi?

- ☐ Ja
☐ Nej
☐ Osäker eller vet ej

Kommentar som tillägg till ovan svar.

Frivilligt

---

5. Överväger egen regi

Vad är det som gör att egen regi för insamling av mat- och restavfall övervägs?

---

6. Både i egen regi och upphandling av entreprenör

Upphandling av entreprenör inkluderar direkttilldelning

Hur länge har insamling av mat- och restavfall bedrivits i både egen regi och genom upphandling av entreprenör?

- ☐ 1-5 år
☐ 5-10 år
☐ Mer än 10 år
☐ Osäker eller vet ej

Varför bedrivs insamling av mat- och restavfall i både egen regi och med upphandlad entreprenör?

Vilken eller vilka entreprenörer anlitas?

Vilka är fördelarna med att bedriva insamling av mat- och restavfall i en kombination av egen regi och med upphandlad entreprenör?

Vilka är nackdelarna med att bedriva insamling av mat- och restavfall i en kombination av egen regi och med upphandlad entreprenör?

Har ni kundtjänst/-service i egen regi eller anlitas entreprenör?

- ☐ Egen regi
☐ Upphandlad entreprenör
☐ Osäker eller vet ej

Varför har ni valt att organisera kundtjänst/-service på det viset?

Övervägs något av följande alternativ?

- ☐ Bedriva all insamling av mat- och restavfall i egen regi?
☐ Upphandla entreprenör för all insamling av mat- och restavfall?
☐ Nej, inget av dem
☐ Osäker eller vet ej

Kommentar som tillägg till ovan svar.

Frivilligt

---

7. Överväger upphandling av entreprenör

Inklusive direkttilldelning

Vad är det som gör att upphandling av entreprenör för insamling av allt mat- och restavfall övervägs?

---

8. Överväger egen regi

Vad är det som gör att egen regi för all insamling av mat- och restavfall övervägs?

---

9. Stöd från Avfall Sverige

Vilket stöd efterfrågar ni från Avfall Sverige, angående insamling i egen regi eller anlitande av extern utförare?

Flera svar är möjliga

- ☐ Guider och vägledning
- ☐ Mallar
- ☐ Utbildningar
- ☐ Ser inget behov av något särskilt stöd i detta
- ☐ Annat, ange vad _____

Beskriv mer konkret om ert behov av stöd från Avfall Sverige

Frivilligt

Tack för att du har deltagit i vår undersökning!

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunen och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige Utveckling 2019:24

ISSN 1103-4092

©Avfall Sverige AB

Adress	Baltzarsgatan 25, 211 36 Malmö
Telefon	040-35 66 00
E-post	info@avfallsverige.se
Hemsida	www.avfallsverige.se

Upphandling eller egen regi

Bilaga 2

Avfall Sverige har på senare tid uppmärksammat att flera kommuner har valt bort upphandling och istället övergått till att samla in hushållsavfallet i egen regi. Liknande fenomen ses även i våra grannländer.

Orsakerna är säkert flera, det kan vara struliga entreprenader, få eller inga anbudsgivare samt bristande flexibilitet och kontroll.

INSAMLING I EGEN REGI

FÖRDELAR	NACKDELAR
KONTINUITET OCH LÅNGSIKTIGHET Stabilare, mer trygghet för anställda	KOMPETENS OCH RESURSER Kompetens- och resursförsörjning är den mest kritiska orsaken till att kommuner upphandlar insamlingen
KVALITET Högre kvalitet på insamling (ex. bemötande, notering avvikelser)	HÖGRE FASTA KOSTNADER Höga fasta kostnader för såväl fordon som personal, höga kapitalkostnader för renhållningsfordon. (dessa kostnader får vi ju betala i en eventuell entreprenad också)
FLEXIBILITET Med insamling i egen regi finns en större möjlighet att påverka insamlingen och att genomföra förändringar utan att vara bunden vid ett avtal med en entreprenör. Det är mycket lättare att genomföra förändringar som tillkommer till följd av förändrade lagkrav, kommunala mål eller önskemål från kunder. Möjligheten att kunna prova nya idéer och genomföra förändringar med kort tidsram ökar. Det kan handla om att prova nya körrutter, prova ett insamlingssystem i ett visst område, prova ny teknik etc.	
KONTROLL Insamling i egen regi ger bättre kontroll över statistik och ekonomi. Mer inblick, och högre kvalitet. Insyn i personalens arbetsmiljö.	
ENKLARE Överprövning vid upphandling och tvister angående avtal undviks. Lättare att rätta till eventuella avvikelser. Vid insamling i egen regi är det inga mellansteg.	
BÄTTRE SERVICE - KUNDNÖJDHET Bättre kommunikation med kund. Rakare kommunikationsvägar. Kundnöjdheten är ofta större då hämtpersonal känner ett större personligt ansvar för såväl kunder som hämtningsfordon m.m.	
PERSONAL Möjlighet att utnyttja personalens arbetstid till fullo och att personalen med fördel kan utföra andra arbetsuppgifter, tex fordonsvård eller administration om ett hämtningspass blir kortare än planerat. Mer delaktighet i beslut och utveckling av insamlingsverksamheten	
SAMARBETE ÖVER KOMMUNGRÄNSERNA Insamlingen är ekonomiskt fördelaktigt. Specialfordon kan användas på hämtställen i flera olika kommuner och då kan kostnaderna bli lägre jämfört med om varje kommun ska äga varsitt sådant specialfordon.	

INSAMLING PÅ ENTREPRENAD

FÖRDELAR

EFFEKTIVARE

Upphandling av entreprenör är effektivare, kräver mindre interna resurser och kompetens. Mer tid till att fokusera på att utveckla verksamheten, sina interna processer och att säkerställa kvalitet.

KOMPETENS OCH RESURSER

Genom upphandling av entreprenör får kommunen tillgång till kompetens inom transportbranschen, vilket kan ge en effektiv insamlingsverksamhet. Förutom entreprenörens kompetens, får kommunen även tillgång till entreprenörens övriga resurser, så som insamlingsfordon, uppställningsplatser och ruttoptimeringsverktyg, samt personal inklusive rekrytering, kompetensutveckling och arbetsmiljöansvar. Ger mer tid att fokusera på att utveckla verksamheten, interna processer och att säkerställa kvalitet. Mindre stress och oro för exempelvis halka, trasiga fordon och personal.

KOSTNADERNA TYDLIGARE OCH STABILARE

Vid insamling med upphandlad entreprenör är. Enklare att ta fram en budget för avtalstiden, som man kan beräkna avfallstaxan utifrån.

NACKDELAR

UPPHANDLING, KRAVSTÄLLANDE

Ställer krav på hög upphandlingskompetens. Omständlig, tidskrävande och generellt besvärlig process. Utmaning att formulera krav som är heltäckande och uppföljningsbara. Vilket gör att priset ofta blir den avgörande upphandlingsfaktorn.

UPPFÖLJNING, LEVERANS AV AVTALAD KVALITET

Tidskrävande att följa upp. Kräver kompetens och resurser för att följa upp avtalet och kvalitetssäkra insamlingen. Administrationskrävande, kundtjänst i egen regi, datasystem för uppföljning och viten i avtalet. Kan innebära tidskrävande diskussioner med entreprenören.

FÖRÄNDRINGAR UNDER AVTALSTIDENS GÅNG

Svårt att ta fram ett upphandlingsunderlag som kan hantera snabba förändringar. Det som fungerade bra i början av avtalsperioden är ofta inte funktionellt i slutet av den.

BEGÄNSAD KONKURRENS

Få anbud i glesbygdskommuner, leder till begränsad konkurrens och i vissa fall kostsamma avtal.

PRISPRESS

Låga anbud skapar problem och gör att entreprenörer har svårt att leverera kvalitet och flexibilitet i nivå med vad beställaren anser sig ha efterfrågat.

Leder till en begränsning av antalet fordon och personal, med ökad risk för ett bristfälligt utförande av insamlingen och att personalen får en försämrad arbetsmiljö.

MINDRE FLEXIBILITET

Svårare att genomföra förändringar. Vid upphandlad entreprenör kan en förhandling behöva ske, ett tilläggsavtal tecknas, eller inkludering av tjänsten först i framtida avtal.

MINDRE STABILITET

När ett avtal sträcker sig över ett begränsat antal år, är risken att en annan entreprenör erbjuder det lägsta priset vid nästa upphandling, vilket kräver en viss inkörningstid med mer eller mindre instabilitet. Lagen om offentlig upphandling (LOU) gör det svårare att göra förändringar och utveckla insamlingsverksamheten, då parterna är låsta i avtalen och inte kan göra större förändringar utan att förhandla om avtalet

EKONOMISK RISK

Det finns en viss ekonomisk risk med låga anbud. Entreprenör kan hota med att sluta hämta avfall om inte ersättningen stiger. Kommunen kan då hamna i en situation att i princip behöva betala en högre ersättning för att lösa det akuta problemet. Motsvarande situation kan uppstå när en entreprenör går i konkurs.

STÖRNINGAR VID ENTREPRENADBYTEN

Störningar i samband med entreprenadsbyten kan vara omfattande och långvariga, i synnerhet på platser där lokalkännedom är extra viktig.

Diarienummer 2020.211

Yttrande till Miljödepartementet från Strömsunds kommun över SOU 2019:67, Betänkande av utredning om hållbar terrängkörning.

Anders Bergman, chef för miljö- och byggavdelningen har upprättat ett yttrande till Miljödepartementets utredning om hållbar terrängkörning.

Utredningen har initierats utifrån att nuvarande lagstiftning bedöms otydlig och svårtolkad. Användning och körmönster för terrängfordon har förändrats över tid, dessa har gått ifrån att vara mestadels för arbets- och transportändamål till att vara mer inriktat mot nöjesåkning.

Förslag till beslut

Yttrande lämnas enligt upprättat förslag.

Ansvarig förvaltning och tjänsteperson

Kommunledningsförvaltningen, Hans-Erik Jansson, verksamhetscontroller.

Bilagor

Yttrande

Till

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.semichael.lofroth@regeringskansliet.se

Yttrande till Miljödepartementet från Strömsunds kommun över SOU 2019:67, Betänkande av utredning om hållbar terrängkörning, dnr M2020/00205/Nm

Bakgrund

Regeringen önskar synpunkter på förslag i Betänkande av utredningen om hållbar terrängkörning, SOU 2019:67. Den nuvarande Terrängkörningslagen (1975:1313) är nu 35 år gammal. Antalet terrängfordon har under den tiden ökat från cirka 28.000 till cirka 445.000 i antal. Dessutom har användningsområden och körmönster förändrats, med fordons utveckling. Terrängfordonen har gått från att vara rena arbets- och transportfordon till att nu i stor utsträckning vara "sportredskap" för nöjesåkning. Nuvarande lagstiftning bedöms delvis otydlig och svårtolkad vad gäller det som är tillåtet och vad som är förbjudet. Ofta finns det missuppfattningar om vad allemansrätten omfattar och vad som faktiskt är terräng, samt vad som gäller för färdsl på annans mark. Vidare bedömer man att mycket av bristande efterlevnad beror på otillräcklig tillsyn.

- Utredarens uppdrag har därför varit att lämna förslag för att:
- Skapa en modern lagstiftning för en hållbar terrängkörning.
- Möjliggöra ett rikt friluftsliv, minska buller och avgaser, samt bidra till att skydda mark, växtlighet och terräng.
- Ta hänsyn till de behov som finns av att kunna köra i terräng för orsbor och verksamheter (bl. a. rennärning, jordbruk, skogsbruk, jakt och besöksnäring).
- Underlätta för personer med bestående rörelsehinder att köra i terräng för att jaga, fiska och bedriva friluftsliv.

- Utredda förhållanden med andra regelverk.
- Utredda och överväga den straffrättsliga regleringen vid otillåten terrängkörning.
- Utredda hur effektiv tillsyn kan möjliggöras.
- Analysera, bedöma och tydliggöra vad som gäller för körning på annans mark.

Kommunens synpunkter

Strömsunds kommun vill lämna följande synpunkter på utredningen.

1. I utredningens uppdrag framgår att man ska analysera, bedöma och tydliggöra vad som gäller för körning på annans mark om frågan inte är särskilt reglerad i lag eller annan författning.

I utredningen har man valt att föreslå att i "lagen inte uttryckligen ange att fastighetsägarens medgivande krävs för sådan motordriven färd i terräng på land som inte är förbjuden i lagen". Istället ger man Lantmäteriet och Naturvårdsverket uppdraget att ta fram en vägledning i frågan.

Förslaget till ny lagstiftning, precis som nuvarande lagstiftning, innehåller ett antal förbud mot färdsl. Den tolkning som görs är naturligtvis att annan körning då är "tillåten", vilket utredningen bedömer inte är fallet. Sammanblandningen med allemansrätten är också ett problem.

Kommunen anser att lagstiftningen bör tydliggöra vad som gäller vid färd med terrängfordon på annans mark.

2. I utredningen vill man att kommunernas möjligheter att reglera och kanalisera snöskoterkörning ska förtydligas. Detta ska bland annat möjliggöras genom att kommunerna ska kunna söka statsbidrag för anläggande, samt bidrag till reparationer och underhåll av allmänna skoterleder. Detta ska finansieras via fordonsskatt och skoterkortsavgift.

I Strömsunds kommun har vi ett kommunalt regleringsområde för skotertrafik. Området har såväl leder som friåkningsområden tillgängliga.

Driften sker i nära samverkan mellan markägare, näringar och de som ansvara för driften av området. Kommunen upplever att i stort sett alla intressenter är mycket nöjda med driften av området. Naturvårdar, underhåll, reparationer och fond för eventuella skador finansieras genom ledavgifter och friåkningsavgifter (skoterkort). Intäkterna från avgifterna överstiger väsentligt det vi ser skulle kunna komma området till del av de statliga avgifterna, som nämns i lagstiftningen. Vi kan inte i förslaget till lagstiftning se möjligheter att ta ut "extra avgifter", förutom den statliga skatten och den statliga skoterkortsavgiften. Kommunen menar att om det inte möjliggörs att ta ut avgifter för att drifta ett regleringsområde kommer man inte att kunna bedriva en hållbar skoterturism, med anställda naturvårdar och bra underhåll, i de kommunala regleringsområdena. Detta skulle skapa konflikter mellan näringar, markägare och skoterturister.

Kommunen vill att det i lagstiftningen ges möjligheter till att ta ut avgifter för att drifta kommunala regleringsområden.

Vidare tror kommunen att de avgifter som föreslås inte kommer att räcka till för att upprätthålla och förnya allmänna skoterleder.

3. I förslaget anges att "kommunen ska ha operativ tillsyn med naturvårdsvakter över terrängkörning i kommunen". Naturvårdsvakten ska kunna avvisa den som kör olagligt, ha rätt att begära körkort, kontrollera skoterledsavgift, påföra tilläggsavgift och ha skyldighet att rapportera om brott till åklagare/polis.

Strömsunds kommun har en yta lika stor som Skåne län. Att på den ytan bedriva en effektiv tillsyn kräver stora resurser. Då tillsynen dessutom i vissa delar liknar "polisiära uppgifter", kommer det att krävas att man arbetar i par vid tillsynen. Kommunen ser inte att det finns resurser eller möjligheter, för kommunen, att bedriva en effektiv tillsyn i området. Kommunen anser att detta är polisiär myndighetsutövning, kontroll av fordon/förare i drift, möte med människor som kan riskera straff vid avsaknad av förarbevis, människor som inte är nyktra o s v. Hur naturvårdsvakterna ska finansieras är inte heller tydligt i utredningen. Detta blir ytterligare en uppgift som förs över från staten till kommunerna.

Kommunen motsätter sig att ansvara för tillsyn av lagstiftningen inom sitt område, svaret bör fortsätta att vara polisiär myndighetsutövning.

4. Straffet för brott mot terrängkörningslagen avses skärpas.

Kommunen är positiv till att den straffrättsliga regleringen skärps. Det är emellertid viktigt att lagstiftningen är tydlig, även för allmänheten, så att lagen går att efterleva.

Straffskärpningen är ytterligare ett argument för det olämpliga i att kommunen ska bedriva tillsynen.

5. Utredningen föreslår att det ska införas en möjlighet för personer med varaktig nedsatt förmåga att förflytta sig på egen hand att söka tillstånd att köra i barmarksterräng med motordrivet fordon för att jaga, fiska och bedriva annat friluftsliv.

Kommunen tycker det är positivt att alla ges möjlighet att, efter sina förutsättningar, vistas i naturen.

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Diarienummer: 2020.207

Revidering av reglemente för gemensam nämnd för upphandlings- samverkan 2020

Beskrivning av ärendet

Reglementet för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan har på grund av ändrade förutsättningar behov av revidering. Främst gäller detta utifrån att Åre kommun av sagt sig medlemskap samt att man har ett behov av att kunna genomföra möten digitalt.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar enligt upprättat förslag.

Ansvarig förvaltning och tjänsteperson

Kommunledningsförvaltningen, Hans-Erik Jansson, verksamhetscontroller.

Bilagor

Protokoll från Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan.

Förslag till ändringar.

Förslag till beslut.

§ 9

Dnr 00013-2020

Revidering av reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2020

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan har behov av att kunna genomföra sammanträden på distans, vidare har Åre kommun avsagt sig medlemskap i den gemensamma nämnden. Då en medlem gått ur nämnden så måste antalet ledamöter i nämnden justeras.

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkans beslut

1. Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan föreslår samtliga kommunfullmäktige att punkterna 2-4 ska revideras i reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan.
2. Distanssammanträden tillåts under förutsättning att krav i kommunallagen uppfylls.
3. Åre kommun stryks i reglementet.
4. Antalet ledamöter och ersättare är åtta.
5. Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan föreslår kommunfullmäktige i varje medlemskommun att fastställa reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan föreslår samtliga kommunfullmäktige att punkterna 2-4 ska revideras i reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan.
2. Distanssammanträden tillåts under förutsättning att krav i kommunallagen uppfylls.
3. Åre kommun stryks i reglementet.
4. Antalet ledamöter och ersättare är åtta.
5. Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan föreslår kommunfullmäktige i varje medlemskommun att fastställa reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan.

Underlag för beslut

- Kommunledningsförvaltningen förslag till beslut 2020-05-11
- Förslag reglemente gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2020-05-11

Beslutet skickas till

- Samtliga medlemskommuner
-

Reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan

för Gemensam nämnd mellan Bergs, Bräcke, Härjedalens, Krokoms, Ragunda, Strömsunds, Åre och Östersunds kommuner avseende upphandlingssamverkan med gemensamt upphandlingskontor.

Fastställt 2020-xx-xx, § XX av kommunfullmäktige i Bergs kommun. Fastställt 2020-xx-xx, § XX av kommunfullmäktige i Bräcke kommun. Fastställt 2020-xx-xx, § XX av kommunfullmäktige i Härjedalens kommun. Fastställt 2020-xx-xx, § XX av kommunfullmäktige i Krokoms kommun. Fastställt 2020-xx-xx, § XX av kommunfullmäktige i Ragunda kommun. Fastställt 2020-xx-xx, § XX av kommunfullmäktige i Strömsunds kommun. Fastställt 2020-xx-xx, § XX av kommunfullmäktige i Östersunds kommun.

Bergs, Bräcke, Härjedalens, Krokoms, Ragunda, Strömsunds och Östersunds kommuner har kommit överens om att samverka i en gemensam nämnd kallad **Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan**. Samverkan får avse all kommunal verksamhet oavsett verksamhetsform.

Den gemensamma nämnden är tillsatt i Östersunds kommun (**värdkommun**) och ingår i dess organisation.

Den gemensamma nämnden är bildad enligt 3 kap 9 § kommunallagen. Utöver vad som följer av lag, gäller detta reglemente och ett mellan kommunerna ingånget samarbetsavtal för den gemensamma nämnden.

1 § Uppgifter

Den gemensamma nämndens uppgift är att på grundval av fastställd gemensam upphandlingspolicy, med stöd av upphandlingskontoret, tillhandahålla kompetens i upphandlingsfrågor och svara för genomförandet av upphandlingar av gemensamma avtal för varor och tjänster. Även kommunspecifika upphandlingar samt kvalitetssäkring av förfrågningsunderlag och anbudsutvärderingar får göras inom ramen för uppdraget till den gemensamma nämnden.

Nämnden ska vid behov samråda med styrelser och nämnder i de samverkande kommunerna.

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Nämnden sammanträder i Östersund om inte nämnden själv bestämmer annat.

2 § Sammansättning

Den gemensamma nämnden består av **åtta ledamöter och åtta ersättare**. Östersunds kommun utser två ledamöter och två ersättare. Övriga kommuner utser vardera en ledamot och en ersättare.

Östersunds kommun ska bland nämndens ledamöter utse en ordförande och en vice ordförande.

3 § Deltagande på distans

Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokal och utrustning ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast sju dagar i förväg anmäla detta till nämndens sekreterare.

Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans.

4 § Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättarna har rätt att närvara och yttra sig på sammanträde även när de inte tjänstgör.

5 § Ersättning till ledamot och ersättare

Ledamot och ersättare i den gemensamma nämnden ska erhålla ersättning för uppdraget från den kommun som valt ledamoten och ersättaren.

6 § Anmälan av förhinder

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till nämndens sekretariat, som är upphandlingskontoret.

7 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare senast fyra dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen ska även tillställas respektive kommun för kännedom.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den ledamot som har längst tjänstgöringstid göra detta och vid lika tjänstgöringstid för flera ledamöter den som är till åldern äldst.

8 § Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta i ett sammanträde eller del av ett sammanträde fullgör den ledamot som har längst tjänstgöringstid ordförandens uppgifter och vid lika tjänstgöringstid för flera ledamöter träder den in som är till åldern äldst.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

9 § Justering och anslag av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Nämndens protokoll ska tillkännages på var och en av de samverkande kommunernas anslagstavlor.

Protokollen ska tillställas samtliga samverkande kommuner och de samverkande kommunernas revisorer.

10 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligen. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet.

11 § Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden eller en anställd som nämnden bestämmer.

12 § Undertecknande av handlingar och expediering

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordföranden och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer. I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Detta reglemente träder i kraft 2020-XX-XX

s förslag till beslut

Datum
2020-05-04

Sida
1(2)

Diarienummer
GNU 00013-2020

Handläggare
Chefsjurist
Linda Stenman

Förslag till beslut - Revidering reglemente GNU 2020

Sammanfattning av ärendet

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan har behov av att kunna genomföra sammanträden på distans, vidare har Åre kommun av sagt sig medlemskap i den gemensamma nämnden. Då en medlem gått ur nämnden så måste antalet ledamöter i nämnden justeras.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan föreslår samtliga kommunfullmäktige att punkterna 2-4 ska revideras i reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan
2. Distanssammanträden tillåts under förutsättning att krav i kommunallagen uppfylls
3. Åre kommun stryks i reglementet
4. Antalet ledamöter och ersättare är åtta
5. Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan föreslår kommunfullmäktige i varje medlemskommun att fastställa reglemente för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan

Underlag för beslut

Kommunledningsförvaltningen tjänsteskrivelse 2020-05-11

Förslag reglemente gemensam nämnd upphandlingssamverkan 2020-05-11

Beslutet skickas till

- Samtliga medlemskommuner

Bakgrund

Det finns behov för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan att kunna hålla sammanträden på distans. Vidare har Åre kommun av sagt sig

Datum
2020-05-04

Sida
2(2)

medverkan i den gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan vilket också medför att antalet ledamöter och ersättare ska vara åtta.

Underskrifter

Anders Wennerberg
kommundirektör

Gustaf Danielsson
Områdeschef

Diarienummer 2019.214

Medborgarförslag: Inför enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer

Ströms konstklubb har lämnat in ett medborgarförslag om att införa enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer i Strömsunds kommun.

Enprocentsregeln är en finansieringsmodell för konstnärlig gestaltning i offentliga miljöer som tillämpats i Sverige sedan 1937. Den innebär att en procent av investeringsbudgeten för ny-, om- och tillbyggnad av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer avsätts till konstnärlig gestaltning.

Konstnärlig utsmyckning är en viktig del i en attraktiv kommun, tyvärr så står kommunen i en svår ekonomisk situation som gör det svårt att avsätta en viss procent till den konstnärliga utsmyckningen. Kommunens hyresbostäder finansieras via hyresintäkter vilket kommer att innebära högre hyror för hyresgästerna.

Då detta är en viktig fråga föreslås att kommunen tar fram en riktlinje för den konstnärliga gestaltningen i kommunen där man vid ny-, om- och tillbyggnad av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer avsätter medel till konstnärlig gestaltning, men inte anger en exakt summa eller procentsats.

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget avslås.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram riktlinjer för den konstnärliga gestaltningen i kommunen.

Bilagor

Medborgarförslag

Medborgarförslag

Inför enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer

Vår grundlag (Regeringsformen §2) slår fast att ett av tre mål för den offentliga verksamheten är den kulturella välfärden. Enligt Sveriges nationella kulturpolitiska mål ska "kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet prägla samhällets utveckling". Kommunen borde för att nå dessa mål stärka arbetet med den offentliga konsten som är ett av våra mest tillgängliga kulturuttryck vi har i samhället. För många barn är den offentliga konsten, exempelvis i en lekpark, ofta det första mötet med konstnärliga uttryck. Oavsett vilka vi är eller var vi bor, ska vi ha möjlighet att uppleva konst och meningsfulla kulturupplevelser i vår vardagsmiljö. Den offentliga konsten är ett sätt för kommunen att visa att vi alla omfattas av samhällets omsorg. Spännande konst i hela Strömsunds kommun kan tillföra oväntade upplevelser och dessutom locka besökare och göra kommunen attraktiv för inflyttning.

Generellt har kommuner som inte tillämpar enprocentregeln förhållandevis lite konst i de gemensamma rummen. Detta stämmer även in på Strömsunds kommun och att arbeta med enprocentregeln skulle förändra detta i positiv riktning. Regeln innebär att minst en procent av budgeten vid ny-, om-, tillbyggnationer samt renoveringar av fastigheter och annan offentlig infrastruktur, som exempelvis rondeller, torg och andra offentliga utemiljöer, investeras i konstnärlig gestaltning. Det är dags att kommunfullmäktige beslutar om att anta enprocentregeln.

Staten har tillämpat enprocentregeln, sedan 1937, och därefter har ett stort antal kommuner och landsting följt efter. Det har genererat konstnärliga gestaltningar och konstverk som gjort våra gemensamma miljöer rikare och mer intressanta att bo och arbeta i, liksom att besöka. Det finns en ökande insikt om att väsentliga värden tillförs våra livsmiljöer när en konstnärlig gestaltningsidé finns med redan i planeringsstadiet av ett byggprojekt.

Myndigheten Konstnärsnämnden skriver i sin rapport *Ingen regel utan undantag* att "all offentlig verksamhet har ett ansvar för att den offentliga konsten integreras i samhällsmiljön"¹. Granskningen Årets konstkommuner 2017² visar att över hälften av landets kommuner (54 %) svarar att de tillämpar enprocentregeln för konstnärliga gestaltningar. I Göteborg, som införde regeln 2013, villkorar fastighetsnämnden ofta markanvisningar med att exploatören tillämpar enprocentregeln. På så vis delas ansvaret för de konstnärliga gestaltningarna mellan allmännyttiga bolag och privata exploatörer vilket borgar för konkurrensneutralitet mellan bolagen och att alla får likvärdig tillgång till offentlig konst.

¹[www.konstnarsnamnden.se/Sve/Nyheter/PDFer/Knamnden_Enprocentrapport A5 2013 webb 2.pdf](http://www.konstnarsnamnden.se/Sve/Nyheter/PDFer/Knamnden_Enprocentrapport_A5_2013_webb_2.pdf), sid 155

²<http://kro.se/konstkommuner2017>

En procent av byggprojektens budget är en liten insats med tanke på de stora samhälleliga värden dessa investeringar genererar under årtionden framöver för hela kommunen. Samhällets uppgift bör vara att skapa livsmiljöer med omtanke om hela människan. Genom enprocentregeln får kommunen en mekanism som år för år säkerställer att våra offentliga rum berikas med konstnärliga och existentiella kvaliteter. Konsten vidgar perspektiven, väcker tankar och känslor och utmanar fantasin. Den tillför ytterligare en dimension i de offentliga miljöerna och ger oss levande rum för mänskliga möten.

Enprocentregeln och arbetsprocesserna kring den, skapar en struktur som kommer underlätta för Strömsunds kommun att förverkliga visionen om en långsiktigt hållbar utveckling, liksom att uppfylla Sveriges kulturpolitiska mål om att "Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling".

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

1. att enprocentregeln, som innebär att minst en procent av budgeten vid ny-, om-, tillbyggnationer samt renoveringar av fastigheter och annan offentlig infrastruktur investeras i konstnärlig gestaltning.
2. att enprocentregeln skrivs in i de kommunala bolagens ägardirektiv.
3. att ett styrdokument tas fram med metoder och riktlinjer för hur arbetet med enprocentregeln ska gå till, däribland riktlinjer för att den konstnärliga sakkunskapen gällande samtidskonst tas tillvara redan i planeringsstadiet.

ORT och DATUM

Strömsund 26/4-19

Avsändarnas namn, personnummer, boendeort, e-post och mobilnummer

Styrelsen i Ströms Konstklubb gm kassör:
 Inger Gidlöf 440407-8224
 Öhn 275
 833 92 Strömsund
 inger.gidlöf44@gmail.com
 070-626 55 64

Strömsunds Kommun Straejmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE datum 2020-05-25	Sidan 1 av 2
Förvaltning Kommunledningsförvaltningen	Ärendenr/diariennr	
Utredare/handläggare V Stenklyft, B Amcoff	Nämnd/styrelse Kommunstyrelsens arbetsutskott	

Tilläggsanslag budget 2020, näringsliv och utveckling

Vi behöver justera kommunstyrelsens tidigare driftsbidrag på 4 066 000 kronor per år till Strömsunds utvecklingsbolag AB, SUAB, med anledning av bolagets avveckling som pågår under 2020. Personal och löpande verksamhet har övergått till framtids- och utvecklingsförvaltningens, FUF, nya enhet näringsliv och utveckling per 1 februari 2020.

Vi föreslår att kommunstyrelsen styr om sitt driftsbidrag under ändamål näringsliv till att finansiera ordinarie drift i SUAB under januari 2020 och kostnader i samband med bolagets avvecklingsprocess, samt överför medel internt till FUFs enhet näringsliv och utveckling. Resterande medel får kvarstå under kommunstyrelsen under 2020.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1 Kommunstyrelsens utbetalning av driftsbidrag till Strömsunds utvecklingsbolag AB för avvecklingsåret 2020 bestäms till 500 000 kronor.

2 Kommunstyrelsen beviljar 3 016 000 kronor i tilläggsanslag för budget 2020 till framtids- och utvecklingsförvaltningen, näringsliv och utveckling, avseende 11 månader 2020.

3 Medel anvisas från kommunstyrelsens budget ändamål 350.

4 Resterande 550 000 kronor kvarstår under kommunstyrelsen budget ändamål 350.

5 Efter att likvidationen av Strömsunds utvecklingsbolag AB är slutförd får kommunstyrelsen besluta om fördelning av avvecklingslikviden och rambeslut för budgetår 2021 för framtids- och utvecklingsförvaltningens enhet näringsliv och utveckling.

Strömsunds Kommun Straejmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE datum 2020-05-25	Sidan 2 av 2
Förvaltning Kommunledningsförvaltningen	Ärendenr/diariennr	
Utredare/handläggare V Stenklyft, B Amcoff	Nämnd/styrelse Kommunstyrelsens arbetsutskott	

Bakgrund

Vi behöver justera kommunstyrelsens tidigare driftsbidrag på 4 066 tkr per år till Strömsunds utvecklingsbolag AB, SUAB, med anledning av bolagets avveckling som pågår under 2020.

Personal och löpande verksamhet har övergått till framtids- och utvecklingsförvaltningens, FUFs, nya enhet näringsliv och utveckling per 1 februari 2020. Ekonomichef och VD SUAB/ny förvaltningschef FUF har kommit fram till en uppskattad kostnad i SUAB till cirka 500 tkr för 2020. Det ska täcka ordinarie drift under januari 2020 samt kostnader för bolagets avveckling. När bolaget väl är likviderat kommer hela avräkningslikviden att överföras till Strömsunds kommun. Kommunstyrelsen får därefter besluta om fördelningen av dessa medel.

FUFs enhet näringsliv och utveckling har efter äskande av förvaltningschef FUF utmynnat i ett förslag på tilläggsanslag på 3 016 tkr för budget 2020. Det avser drift under 11 månader, det vill säga februari till december 2020, inklusive projektmedel. Viss reduktion är gjord för minskade kostnader på grund av inställda event och aktiviteter under rådande omständigheter.

Resterande 550 tkr får kvarstå under kommunstyrelsen under 2020. Det avser bland annat vissa bolagsanknutna kostnader som upphör, tex kostnader för revision, styrelsearvode, redovisningstjänst och försäkring. Kommunstyrelsen får en ökad kostnad för arvodering i näringslivsutskottet med ordförande 25 % och vice ordförande 2,5 %, cirka 245 tkr inklusive personalomkostnadspålägg för 2020.

Strömsunds Kommun Stræjmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE Datum 2020-05-18	Sidan 1 av 1
Förvaltning Kommunledningsförvaltningen/ekonomi	Ärendenr/diariennr	
Utredare/handläggare Ekonomichef	Nämnd/styrelse Kommunstyrelse	

Intern budgetjustering driftsramar 2021

Vi har ett behov av att budgetjustera en mängd olika interndeblteringar från kommunledningsförvaltningen, KLF, till övriga verksamheter från och med budget 2021.

Exempel på kostnader som KLF har interndeblterat ut under många år är vissa systemkostnader inom lön, HR och ekonomi, informatör, andel av tjänst.

Efter denna interna budgetjustering bär KLF ansvaret för dessa kostnader framåt. Internjusteringen bidrar till att minska administrationen. Förvaltningscheferna har bekräftat föreslagen budgetjustering.

Nämnd/avd	tkr	Intern ramjust.
KOMMUNFULLMÄKTIGE		
KOMMUNSTYRELSE		1 003
Kommunstyrelse		-6
Kommunledningsförvaltning		1 464
Teknik- och serviceförvaltning		-151
Framtids- o utvecklingsförvaltning		-304
MILJÖ- OCH BYGGNÄMND		-8
BARN, KULTUR- OCH UT- BILDNINGSNÄMND		-311
Barn-, kultur- och utbildningsförv		-311
Kultur- och fritidsavdelning		
SOCIALNÄMND		-633
NÄRVÅRDSNÄMND		-51
REVISION		
VALNÄMND		
TOTAL		0

Förslag till beslut i fullmäktige

1 Godkänner den interna budgetjusteringen från kommunledningsförvaltningen till kommunens övriga verksamheter.